ISSN 1318-3656 Ilirska Bistrica - Letnik VII - št. 14/15 - 15. avgust 1998 - cena 150 SIT

Adriatic® zavarovalna družba d.d.

SNEŽNIK

Banka Koper

TISKOVINA

Poštnina plačana pri pošti 6250 Ilirska Bistrica

PRORAČUN ZA LETO 1998 DOREČEN

Proračun za leto 1998 je uravnotežen: nekaj manj kot 1,349 milijonov tolarjev prihodkov in ravno toliko odhodkov. Tako so sklenili ilirskobistriški svetniki na 4. nadaljevanju 41. seje občinskega sveta 28. julija. Po dobrem mesecu oziroma petih sejah so na gostem situ presejali prav vsako postavko osnutka, ki ga je pripravljala (in dopravljala) občinska uprava. Iz lanskega proračuna (načrtovana realizacija 972 milijona) je ostalo neporabljenih 84 milijonov tolarjev, ki se prenašajo v leto 1998 - tudi za dokončanje nekaterih lani začetih naložb. Več o proračunu na drugi strani.

(Besedilo in slika Dragica Prosen)
Svetniki med svojo zadnjo sejo na šoli Antona Žniderščiča

PRENOVILI DEL CESTE SKOZI KNEŽAK

Konec maja je SGP "Primorje" iz Vidovščine začelo z rekonstrukcijo ceste R 381 skozi Knežak. Ta krak ceste med Reko in Ilirsko Bistrico po štetju prometa iz leta 97 uporablja dobra polovica voznikov na poti iz tujine in iz notranjosti Slovenije proti Hrvaški. V času turistične sezone je število tranzitnih voznikov še večje, precej močan pa je tudi lokalni promet. Cesta s kar nekaj ozkimi grli in dotrajanim voziščem ni bila več varna, zato bo nova pridobitev po nekajletnih prizadevanjih razveselila tako številne voznike kot krajane.

Investitor del na cestišču, ki so dosegala izkop celotne trase, ureditev meteorne kanalizacije, ponovno utrditev cestišča in asfaltiranje je Direkcija Republike Slovenije za ceste. Skozi ta del vasi pa bo na skoraj celotni dolžini urejen pločnik, ki ga financira občina Ilirska Bistrica oziroma krajevna skupnost Knežak.

Vodstvo krajevne skupnosti se je aktivno vključilo v koordinacijo del, predvsem v reševanje problemov, ki nedno nastajajo med investitorji, izvajalci in prebivalci ob večjih rekonstrukcijah. Na ta način smo uspeli spremeniti večino rešitev projektanta in odpraviti praktično vsa ozka grla na tem odseku ceste. Dosežene rešitve in bodoča načrtovana dela vaščanov glede ureditve okolice te glavne prometne žile skozi Knežak bodo zagotovila povsem drugačen izgled vasi. Seveda pa se z vsemi krajani ni dalo uskladiti tako, da bi dosegli najboljše in dokončne rešitve. Zato bo ob cesti ostalo tudi nekaj "spomenikov" in kompromisnih rešitev, ki pa bistveno ne vplivajo na prometno varnost.

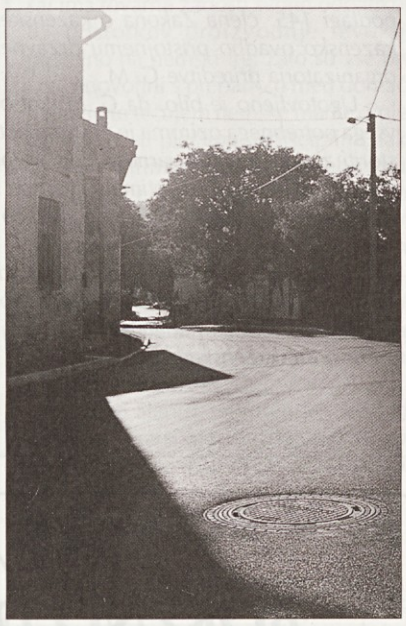

Prenovljena cesta skozi Knežak: za večjo varnost in lepšo podobo vasi (slika D. P.)

Z razumevanjem občinske uprave in svetnikov je bil odobren dodaten denar, ki ga je zaprosila krajevna skupnost za ureditev najbolj kritičnega križišča regionalne in občinske ceste za ostali dve vasi v krajevni skupnosti - za Bač in Koritnice, kjer so po dogovoru porušili del zgradbe, ki je posegal v cesto. Z razširitvijo in ureditvijo pa bo tudi ta najbolj črna točka v vasi odpravljena. Dela so bila končana še pred 15. avgustom, kar je kljub številnim problemom in dodatnim posegom precej pred pogodbenim rokom.

Knežak proslavlja na dan Marijinega vnebovzetja (15. 8.) svoj vaški praznik - shod. Letošnji je bil zaradi nove ceste še bolj vesel. Krajevna skupnost in novoustanovljeno društvo Prijateljev informiranja, športa, kulture, okolja, turizma, ekologije Knežak (društvo PIŠKOTEK) sta pripravila na ta dan uradno otvoritev obnovljene ceste s krajšim kulturnim programom in obvezno vrtno veselico.

"Večina krajanov, predvsem pa tisti, ki smo si ves čas prizadevali za celovito ureditev ne le preplastitev ceste, upamo, da bo cesta prinesla v samo vas in te kraje novo življenje ter da bo ljudi združevala, ne pa razdvajala. Da bo urejena glavna prometnica omogočila krajanom varnost in okrepila tudi zavest za dosego skupnega cilja - naj vsak z urejanjem in vzdrževanjem svojega okolja prispeva za prijetno bivanje sebi, ostalim domačinom in gostom - ter krepila ugled vasi pri številnih domačih in tujih popotnikih, ki se samo vozijo skoznjo. Mogoče bo čez čas ravno urejenost katerega od njih zadržala kako urico za ogled zanimivosti, ki jih tudi v naših krajih ni malo", pravi Vojko Mihelj, podpredsednik sveta krajevne skupnosti Knežak.

TRAGIČNI ZAKLJUČEK GORSKE HITROSTNE DIRKE FERRARI 98

Eno od reševalnih vozil na poti v bistriški zdravstveni dom (slika P. N.)

Kot verjetno veste, se je četrta mednarodna avtomobilska dirka Ilirska Bistrica-Šembije 19. julija 1998 končala s težko prometno nesrečo, v kateri je ena oseba izgubila življenje, 22 drugih gledalcev pa je bilo težko poškodovanih. Do nesreče je prišlo v drugi vožnji, ko je eden izmed tekmovalcev 100 metrov pred ciljem zletel z avtom med gledalce. O žalostnem dogodku je bilo izrečenih in zapisanih veliko besed, ki pa ne morejo (in morda je prav tako) izreči vseh občutkov in misli, ki so se tiste dni (in se še vedno) porajali v nas tiste dni. Zato na naslednjih straneh objavljamo le poročilo o zdravstveni oskrbi ob nesreči, ki ga je direktorica bistriškega zdravstvenega doma **dr. Ivica Smajla** naslovila na Ministrstvo za zdravstvo Republike Slovenije, ter obvestilo za javnost UNZ Postojna.

Dragica Prosen

NAMESTO UVODNIKA K.M.

Ko sem med pripravo SNEŽNIKA, ki ga držite v rokah, tuhtala, katere prispevke naj uvrstim na naslovno, katere na drugo ali tretjo... stran, sem se spomnila že pred nekaj leti glasno izrečene misli bistriškega podjetnika: "Če hočem vedeti, ali sem neko stvar naredil dobro ali ne, najprej povprašam svojo taščo. Laiki, ki nič ne vedo o mojem delu, so najboljši kritiki!" Potem sem se obrnila k "strankam", ki so kramljale onkraj računalnika v delavnici, kjer nastaja ta časopis, in jih vprašala po mnenju o tem, kateri so bili zanje najpomembnejši dogodki v občini v minulem mesecu dni.

Odgovore sem dobila takoj, brez tuhtanja: "Vročina, prometna gneča v Bistrici (in tokrat bi bilo treba policiste pohvaliti, saj so se ob sobotah, ko je najhuje, kaj kmalu pojavili na kritičnih točkah), pa seveda shod na Sviščakih in... položnice za Posočje."

Če bi po mnenju vprašala Jelšance, bi bil odgovor bržkone: "Cigani!" Knežani pa bi čisto zagotovo poskočili: "Nova cesta!" Kaj bi nam odgovorila bistriška "mularija"? Morda: "Zakaj je bazen suh?!" Res, le zakaj mora biti suh?

Potem pa sem svoje "laike" vprašala: "Pa veste, da je bil sprejet občinski proračun za to leto?" "A ja, a celó tooo?" je bil njihov edini odgovor, brez komentarja pa ostajam tudi jaz!

Mimogrede sem tik pred zaključkom "redakcije" od taistih sogovornikov izvedela še, da se je oni dan po našem mestu sprehajala komisija iz bele Ljubljane, ki ocenjuje urejenost slovenskih krajev. Člani komisije so dejali, da je naš park res nekaj posebnega, da pa si nismo vredni pokositi trave okrog hiš! Torej: brž na delo, če vam *travine* še ni pokosila poletnapripeka, saj Esmeralde vendar ni več na programu. Potem pa ponovno skok v Snežnik, v katerem nikar ne prezrite neke ode o nekem jašku nekega Jožeta! In še vsega, kar je tej odi sličnega!

V naslednji številki pa na svidenje s Ksenijo!

Dragica Prosen

SHOD NA SVIŠČAKIH

Že peto leto zaporedoma je **družina Lapuh** (oskrbniki planinskega doma na Sviščakih) zadnjo nedeljo v juliju organizirala shod na Sviščakih. Prireditev se je začela pri obnovljeni kapelici sv. Gabrijela ob 13.30 s sveto mašo, ki jo je daroval kaplan **Viljem Čušin** iz trnovske fare, nastopili pa so štirje člani znane skupine Zasavski rogisti ter nekaj konjenikov (med njimi en član Snežniške konjenice). Maše se je udeležilo kakih 350 ljudi, popoldanskega dela prireditve, kjer je bilo poskrbljeno za hrano, pijačo in ples pa 600 obiskovalcev Sviščakov. Naj pripomnimo, da je bilo tega dne v dolini kar nekaj podobnih prireditev.

V. G.

30 LET PLANINSKEGA DOMA NA SVIŠČAKIH

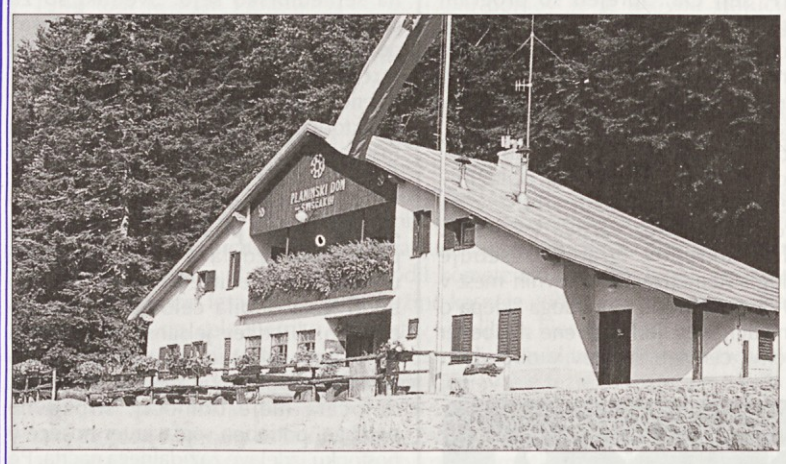

Planinski dom na Sviščakih (1242 m) slavi letos 30-letnico odprtja. V teh letih je dom ponudil svoje usluge in streho tisočim obiskovalcem Snežnika in oddiha željnim izletnikom v mogočne snežniške gozdove. Čestitke domačemu planinskemu društvu!

Besedilo in slika: Vojko Čeligoj

ILIRIKA

ODKUPUJEMO DELNICE:

SAVA, COLOR, GORENJE, FRUCTAL, LUKA KOPER-B, EMONA OBALA KOPER-B IN C, INTEREUROPA-B-C, DROGA-B, ISTRABENZ-B

* posredujemo na borzi
* upravljamo portfelje

ILIRSKA BISTRICA, Cankarjeva 2
Tel.: 067/41-935

(Nadaljevanje s prve strani)

KOLIKO IN KOMU V LETOŠNJEM LETU

Za naložbe je v proračunu namenjenih dobrih 527 milijonov tolarjev. 65,6 milijonov bo stalo dokončanje gradnje prve faze **knjižnice Makse Samsa** (prizidek), 28,2 milijona pa dokončanje **telovadnice osnovne šole v Kuteževem**. Oba objekta naj bi bila letos že predana v uporabo. 2 milijona tolarjev so svetniki odobrili **za nakup reševalnega vozila** za bistriški zdravstveni dom, 15,5 milijonov pa za investicijsko vzdr'evanje šol (dokončno popravilo strehe OŠ Dragotina Ketteja ter strehe telovadnice OŠ Antona Žniderščiča ipd.). Za najnujnejša dela v **spominski sobi Dragotina Ketteja** ter na premskem gradu bodo letos lahko porabili pet milijonov, z 1,5 milijona pa bodo sofinancirali vzdrževanje kulturnih spomenikov v občini. Z 840 tisoč tolarji bo bistriška občina sofinancirala časopis SNEŽNIK, po 500 tisoč tolarjev pa bosta za svoje delo dobila **pihalni orkester** ter **lokalna akcijska skupina** za preprečevanje zlorabe drog.

Krajevne skupnosti bodo imele za naložbe na razpolago 18,5 milijonov tolarjev, vendar bodo o tem denarju razpravljali na odboru za komunalo in promet, ki bo pripravil predlog razdelitve, občinski svet pa ga bo naknadno potrdil.

V letu 1998 naj bi nadaljevali z izgradnjo kanalizacije **Sušec in v Cankarjevi ulici**, pričeli pa naj bi gradnjo kanalizacije **Gabrje**. Gradnja kanalizacije **v Jasenu** in na **Jasenski pili** znaša 79 milijonov tolarjev. Letos naj bi izgradili prvo fazo kanalizacije na Jasenski pili (40 milijonov), za katero naj bi se prijavili na razpis Ministrstva za okolje in prostor, jasenski del naložbe pa naj bi prišel na vrsto prihodnje leto. Letos naj bi pripravili tudi projekte za kanalizacije **Bač, Hrušica in Podgrad** ter projektno dokumentacijo za celovito ureditev soseske na področju Gabrja. V program je vključeno dokončanje prve faze obnove pokopališč **v Podgrajah** in **na Premu** ter sanacija pokopališkega zidu na **Ostrožnem Brdu in v Hrušici**.

Na področju cestne infrastrukture so sprejeti naslednji programi: občina se bo prijavila na razpise Ministrstva za ekonomske odnose za sofinanciranje ureditve lokalnih cest **Sušak-Fabci ter Zarečje-Brce**. Letos naj bi pričeli s postopki za pričetek rekonstrukcije ceste **Mereče-Podstenjšek** ter izdelavo projekta za ureditev lokalne ceste **Zarečje-Posrtvica**. Postavili naj bi štiri avtobusne čakalnice, izdelali projekta cestno-železniškega prehoda na **Mali Bukovici** ter za sanacijo mostu v **Kosezah**. Več del bo narejenih na področju vodovodne oskrbe: vodohram za sosesko **S 13**, sanacijo vodovoda **v Vodnikovi ulici, v Hrušici, na Mali Bukovici** itd.

Uprava in svetniki se zavedajo, da je obstoječe stanje deponije **v Globovniku**, ki z izcednimi vodami onesnažuje nižje ležeča polja, nevzdržno. V lanskem letu se je v proračun nateklo devet milijonov tolarjev iz stečajne mase Toka, občinski svet pa je sprejel sklep, da mora biti projektna dokumentacija za sanacijo deponije izdelana letos ne glede na priliv tekočih sredstev iz stečajne mase.

V zvezi s prepotrebnim odpiranjem novih delovnih mest je v proračunu bolj malo zapisanega: za blažitev tega problema so namenili 9,5 milijonov tolarjev in sicer za izvedbo **javnih del**, šestim milijonom tolarjev za **pospeševanje drobnega gospodarstva** (krediti), ki so ostali nerazdeljeni v lanskem letu, pa so v letošnjem proračunu dodali še sedem novih.

Dragica Prosen

O UREDITVI MEJNIH PREHODOV IN GRADNJI ŠTIRIH BENCINSKIH SERVISOV

Svetniki so se pred odhodom na počitnice sestali še v petek, 7. avgusta, na 41. seji OS. Sprejeli so program priprave zazidalnih načrtov za širše območje mednarodnih mejnih prehodov Jelšane in Starod, spregovorili so tudi o gradnji bencinskih servisov v občini Ilirska Bistrica, z dnevnega reda pa so zaradi nepopolnih podatkov umaknili točko "predlog ukrepov za ublažitev povečanja proračunskih sredstev na področju otroškega varstva v občini". Predlog ukrepov (gradivo vsebuje predlog sistematizacije delovnih mest v VVO "Jožefa Maslo", predloga sklepa o organizaciji vzgojnovarstvene službe ter določitvi cen teh storitev v občini ter analizo plačil staršev po novem pravilniku (1. 1. 1998)) pa so preložili na septembrsko sejo. Svetniki so za direktorico knjižnice "Maksa Samsa" ponovno imenovali **Damijano Logar** ter izrekli soglasje k ponovnemu imenovanju **dr. Ivice Smajla** za direktorico Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, **Milanu Deklevi** pa za ravnatelja osnovne šole Podgora Kuteževo.

Program priprave zazidalnih načrtov za oba mejna prehoda v naši občini predvideva izdelavo enotne zasnove urbanistične ureditve območij, tako da bodo le-ta dobila celovito in enotno podobo. Ureditev jelšanskega prehoda bo vključevala tudi obvoznico, ki bo obšla vasi Dolenje in Jelšane. Programa določata meje območij, strokovne podlage, potrebna soglasja ter nosilce v postopku izdelave zazidalnega načrta. Po terminskem planu naj bi občinski svet po izpeljavi vseh potrebnih postopkov ta načrt sprejel februarja drugo leto. Postopek urejanja mednarodnih mejnih prehodov Jelšane in Starod se vleče že od novembra 1994, zamudo pri poteku te zadeve pa je župan **Stanislav Prosen** pripisal predvsem težavnemu usklajevanju načrtov z vladnim Servisom skupnih služb. Ob tem je pripomnil, da tokrat upa, da je "naš predlog le usklajen z njihovimi, da se vse ne bo še bolj zapletlo."

V naši občini imamo trenutno **štiri bencinske servise** in sicer tri v mestu in enega v **Podgradu**, ki je bil zgrajen pred letom 1970. Tega naj bi odstranili, novega pa zgradili v smeri proti Kozini. Bencinski servis naj bi gradili tudi v **Knežaku** Ta naj bi bil manjši in sodobno opremljen, služil naj bi prebivalcem in tranzitu. OS je odobril tudi gradnjo servisov na obeh mejnih prehodih, seveda pa bodo morali investitorji pred samo gradnjo pridobiti številna dovoljenja in soglasja.

D. P.

Snežnik

Naslov uredništva: Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica, tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnulovič

Izdajatelj: "GA Commerce" d.o.o., Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnulovič

Uredniški odbor: Dragica Prosen, dr. Ivica Smajla, Vojko Čeligoj, dr. Maksimilijan Modic, Ivko Spetič /predsednik/

Urednik in novinar: Dragica Prosen
Lektorici: Katja Koren-Valenčič
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: "GA commerce" d.o.o. Ilirska Bistrica
Naklada: 1300 izvodov

Po mnenju Ministrstva za kulturo Republike Slovenije št. 415/1433/97 z dne 2. 12. 1997, se časopis SNEŽNIK šteje med proizvode, za katere se na osnovi 13. točke tarifne št. 3 Tarife davka od prometa proizvodov in storitev plačuje 5% davek od prometa proizvodov. Prometni davek je vračunan v ceno časopisa.

POROČILO O ZDRAVSTVENI OSKRBI OB NESREČI NA DIRKI FERRARI 98

Za uvod naj navedem pomembno dejstvo, da Zdravstveni dom Ilirska Bistrica (v nadaljevanju ZD) ni bi ne ustno ne pismeno povabljen k sodelovanju v zdravstveni oskrbi dirke. Na dan dirke so bili v ZD dežurni zdravnik **Maksimilijan Modic** dr. med. specialist splošne medicine, **Vida Slavec**, zdravstveni tehnik, voznik-reševalec **Simon Jenko** ter v pripravljenosti v vlogi spremljevalca zdravstveni tehnik **Lidija Tavčar**.

Kot član PGD je bil na prizorišču prisoten voznik-reševalec **Matej Križaj**, ki je ob 15.56 uri preko UKV postaje slišal za incident, nakar je po svojem mobitelu obvestil Center za obveščanje ter zaprosil za večje število reševalnih vozil.

Iz Centra za obveščanje so v ZD okrog 16. ure dobili sporočilo, da je s proge zletel tekmovalec in treščil med gledalce ter da je pričakovati večje število poškodovancev. V naslednjih minutah je dežurni zdravstveni tehnik na pomoč poklical dosegljive zdravstvene delavce. Pet minut čez 16. uro je na prizorišče s policijskim vozilom prihitel dežurni zdravnik z urgentnima kovčkoma. Voznik-reševalec je bil z reševalnim vozilom na startu in se je takoj po klicu odpravil na mesto nesreče.

Med gledalci je bil tudi **Aleksander Merlo**, dr. med. spec. ginekolog, ki je takoj priskočil na pomoč. Prisotni sta bili tudi vozili firme "Pacient". Na pomoč so nam prihitele ekipe s po dvemi vozili iz Postojne, Sežane in reševalne postaje Ljubljana. Tako je bilo z vozili "Pacienta" ter tremi našimi vozili na prizorišču nesreče skupaj 11 sanitetnih vozil.

V ZD so se razpoložljivi zdravstveni delavci zbrali v 10 minutah (en zdravnik domačin, kateremu se je kasneje pridružil še drugi), vsi razpoložljivi zaposleni na reševalni postaji ter več kot 10 zdravstvenih tehnikov. Nekaj jih je v ZD prispelo še po tem, ko so za nesrečo slišali iz medijev. Na pomoč so se ponudili tudi civili. V najkrajšem možnem času so pripravili ležišča in pritličje zdravstvenega doma preuredili v "stacionar", tako da je bilo 15 minut pred prihodom prvega ranjenca vse nared.

Kot veste, je bila oskrba ranjencev korektna in hitra, saj so bili v dobri uri vsi oskrbljeni in odpeljani. **Prvi ranjenci so v UKC prispeli pred helikopterjem!**

Na razpolago je bilo dovolj obvezilnega materiala, infuzijskih sistemov in infuzij, primanjkovalo pa nam je različnih pneumatskih opornic.

Z aktivacijo razpoložljivih človeških kapacitet, s pomočjo sosednjih reševalnih postaj, z iznajdljivostjo službujoče ekipe sem izredno zadovoljna. Poudariti moram, da me je takojšnja pripravljenost ljudi pomagati sočloveku ponovno prijetno presenetila. Menim, da imamo dobro usposobljene ljudi, primanjkuje pa nam predvsem zdravnikov domačinov in reševalnih vozil. Jeseni pričakujemo vozilo, za katerega smo zbrali denar v humanitarni akciji, menimo pa, da si zaslužmo - ob tej nesreči pa se je tudi ponovno izkazalo, kako potrebna so dobro opremljena reševalna vozila - da nam nakup enega takega vozila denarno omogoči država.

Ob zadnji akciji reševanja ponesrečenih so se nam porodili tudi določeni pomisleki in sicer predvsem v zvezi z aktivacijo helikopterja, ki je bila prepočasna, neadekvatna, poleg tega pa en helikopter sprejme premalo poškodovancev.

Kot sem že navedla, nam primanjkuje zdravnikov domačinov, zato nameravam zaposliti enega zdravnika za NMP, saj si ne moremo predstavljati, da bi ob podobnih nesrečah morali čakati na zdravnike, ki večinoma živijo prek meje. Tudi NMP v državi bo morala upoštevati specifike terena in tranzita.

V bodoče bodo organizatorji podobnih prireditev morali pristati tudi na cene iz Pravilnika o zdravniški tarifi, sicer bodo dirke v končni fazi za njih predrage. V pojasnilo te trditve: pred le[illegible] smo bili uradno angažirani z[illegible] zdravstveno oskrbo ob podobni tekm[illegible] pa nam organizatorji še do dane[illegible] dolgujejo polovico honorarja. Od taka[illegible] nas niso več potrebovali!

Še nekaj o ponesrečencih: bili s[illegible] težko poškodovani z večkratnimi prelom[illegible] ekstremitet, težkimi poškodbami glave [illegible] poškodbami prsne in trebušne votline. Kot veste, je en pacient umrl. Skupno je bilo po naših podatkih 2[illegible] poškodovancev. Razen dveh italijanskih državljanov so bili vsi prepeljani so bi[illegible] v UKC Ljubljana. Vsi so potrebova[illegible] reševalni prevoz.

Direktorica
Ivica Smajla, dr. med., spe[illegible] pediatr

Vsem sodelavcem iz Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica in vsem ostalim, ki so brez pomislekov takoj priskočili na pomoč in preknili svoj nedeljski počitek, se iskreno zahvaljujem.
dr. Ivica Smajla

POJASNILO UNZ POSTOJNA V ZVEZI Z NESREČO NA DIRKI FERRARI 98

Ministrstvo za notranje zadeve RS, Urad kriminalistične službe UNZ Postojna je sredstvom javnega obveščanja razposlal naslednje pojasnilo v zvezi z nesrečo na mednarodni gorsko hitrostni dirki - Ferrari 98:

Delavci UNZ Postojna so na podlagi ogleda in zbranih obvestil ugotovili utemeljene razloge za sum, da je bilo v zvezi z nesrečo na mednarodni gorsko hitrostni dirki Ferrari 98 pri Ilirski Bistrici, dne 19. 7. 1998, storjeno kaznivo dejanje po 317 členu Kazenskega zakonika Republike Slovenije - POVZROČITEV SPLOŠNE NEVARNOSTI, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti. Na podlagi 145. člena Zakona o kazenskem postopku je UNZ Postojna podala kazensko ovadbo pristojnemu državnemu tožllcu zoper odgovorno osebo - organizatorja prireditve G. M.

Ugotovljeno je bilo, da G. M. kot odgovorna oseba na prireditvi ni storila vsega potrebnega oziroma je opustila potrebna dejanja, ki jih je bila sicer dolžna storiti za zagotovitev varnosti ljudi in premoženja. Opustitev nujno potrebnih varnostnih ukrepov za optimalno varnost ljudi in premoženja in s tem povzročitev splošne nevarnosti je imelo za posledico smrt ene osebe, 23 pa se jih je hudo ali lažje telesno poškodovalo.

S tem so nujna opravila policije v predkazenskem postopku o nesreči pretežno zaključena. Delavci UNZ Postojna bodo tudi po vložitvi kazenske ovadbe državnemu tožilcu nadaljevali z zbiranjem obvestil, ki bi utegnila biti koristna za izvedbo kazenskega postopka.

Alojzij Pavlič
Načelnik uprave, Svetovalec vlade

AKTUALNO BORZNO DOGAJANJE V PRVEM TEDNU AVGUSTA

Tako kot je vroče poletje pa je vse bolj vroče tudi na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev. SBI je dosegel nov rekord 1986 točk. Borzni posredniki sklenejo vsak dan več poslov. V četrtek je bilo poslov ob milijardnem prometu kar 1196. Tečaji večine delnic ne vidijo meje in še kar naprej rastejo. Promet z obveznicami in kratkoročnimi vrednostnimi papirji je malo, vse več pa je prometa z delnicami PID-ov.

Tečaj delnici Petrola je sicer po zapadlosti pravice do dividende, ki je bila letos 750 tolarjev sicer nekoliko padel, vendar je že v naslednjih dneh ponovno zrasel in je v četrtek znašal 26.677 tolarjev. Med najprometnejšimi delnicami so bile tudi Mercatorjeve, ki so v četrtek dosegle vrednost 7.105 tolarjev. Veliko ugibanja je bilo, kdo kupuje te delnice, z zadnjim izpiskom iz Klirinško depotne družbe pa je videti, da jih je kupovala uprava družbe, ki je to storila po posvetovanju z nadzornim svetom. Ta je zahteval, da z lastnim premoženjem dokažejo zaupanje v dobro poslovanje. Medtem, ko je bil tečaj delnic Etola v ponedeljek slabih 22.000 tolarjev, pa je v četrtek prebil mejo 25.000 tolarjev. Delnica Leka serije A pa se vrti z manjšimi nihanji okoli 54.000 tolarjev. Tudi delnica Luke Koper dosega nove najvišje vrednosti. Četrtkov enotni tečaj je ob 56 milijonih prometa znašal 2.887 tolarjev, prav tako je pravica do letošnje dividende, ki je znašala 86 tolarjev bruto na delnico, v preteklih dneh že zapadla, vendar pa je uprava objavila dobre polletne rezultate, ki presegajo načrte.

Četrtkovi tečaji na prostem trgu so med najprometnejšimi delnicami znašali: Lisca 1320 tolarjev, Pinus 14.985 tolarjev in Marina Portorož 7.193 tolarjev.

Vse bolj pa postajajo zanimive delnice PID-ov, katerih cene so se začele gibati v določenem sorazmerju z gibanjem cen drugih delnic, kar je povsem razumljivo, saj so portfelji skladov sestavljeni tudi iz delnic, ki že kotirajo na borzi. Glede na to, da imajo skladi naložbe razpršene v različne delnice, s tem pridobijo na varnosti in stabilnosti, zaradi tega pa se jim sicer nekoliko zmanjša donosnost.

Borzni posredniki pričakujejo preboj indeksa preko 2.000 točk, toda rast se bo enkrat končala. Doslej sta na rast najbolj vplivali delnici Petrola in Mercatorja, zato posredniki iščejo druge delnice, ki so še podcenjene.

ILIRIKA

Janez Novak
Ilirika BPH d. d.

"ZADOVOLJNI, KO SE IZ FALERSE KADI"

28. julija se je v okviru notranjsko-primorske "turneje" v Ilirski Bistrici, natančneje v Lesonitu, ustavila delegacija slovenske Gospodarske zbornice in sicer njen predsednik **Jožko Čuk,** predsednik Območne GZ Postojna **Marjan Tiselj** ter predsednik uprave Kovinoplastike Lož **Polde Oblak.** Sestanka se je udeležil tudi župan **Stanislav Prosen**. Jožko Čuk je dejal, da na združenju za lesnopredelovalno industrijo ocenjujejo, da je sanacija Lesonita uspel projekt s posebnim, smelim managerskem podjemom. Gre za model, ki ga na GZS podpirajo, in ki je uspel le majhnemu številu slovenskih uprav.

Direktor **Franc Lipolt** je poročal, da Lesonit po uvedbi stečaja posluje pozitivno in svoje obveznosti izpolnjuje v rokih. Obrat vlaknenih plošč dela s polno paro, ostala dva z nekoliko zmanjšano zmogljivostjo, vsi trije pa z večjimi kapacitetami kot pred stečajem. Pritegnili so večino nekdanjih kupcev, izdelovati pa so začeli tudi ploščo nove kvalitete.

Direktor Franc Lipolt je dejal, da gre uspeh podjetja pripisati tudi angažiranosti vseh 275 trenutno zaposlenih, za kar zaslužijo vso pohvalo. Produktivnost so namreč bistveno povečali, tako da na primer v furnirnici za izdelavo kubičnega metra furnirja namesto prejšnjih 43 ur zdaj porabijo 24 ur.

Izrazil je zadovoljstvo glede pomoči banke Koper (150 milijonov tolarjev kredita) ter sodelovanja Ministrstva za gospodarstvo, ki je svojih 140 milijonov tolarjev kredita, potrebnega za zagon po uvedbi stečaja, prelevil v lastniški delež in tako omogočil prisilno poravnavo, ki naj bi se iztekla že v septembru. Po načrtu finančne reorganizacije bo moral Lesonit poravnati še 16 milijonov mark dolgov do leta 2002. Pogovarjajo se o različnih odpisih terjatev, sicer pa so upniki razvrščeni v 9 različnih razredov. Z

Predsednik GZS Jo'ko Čuk s sodelavci na sestanku z direktorjem Lesonita Francem Lipoltom in 'upanom Stanislavom Prosenom (slika D. P.)

uspešno prisilno poravnavo pa mora glasovati 60 odstotkov upnikov. Lipolt je še povedal, da je bilo v igri za odkup posameznih delov Lesonita več kupcev, vendar se po njegovem mnenju podjetje lahko ohrani le kot celota, saj bi pri odtujitvi kateregakoli dela fiksni stroški ostali enaki.

Lesonit ima staro tehnologijo, ki pa je dobro vzdrževana. V bližnji prihodnosti bodo morali zgraditi novo kotlovnico, ki bi se energetsko izplačala, saj ima tovarna zadosti svojih odpadkov. 85 odstotkov proizvodnje izvozijo pretežno na nemški trg, zato so vse prej kot zadovoljni s prepadom med domačo inflacijo in tečajem nemške marke. Poleg tega jih pesti plačilna nedisciplina, tako da se vodilni namesto z vsebinskim delom precej časa ubadajo z izterjavami. Lipolt je povedal, da so s tujimi partnerji že v dogovoru o skupnem proizvodu na osnovi Lesonitovih plošč, vendar le-ti čakajo na konec prisilne poravnave. Stališče Lesonita je vsekakor sodelovati s tujimi partnerji, vendar zgolj na enakopravni ravni.

Župan Stanislav Prosen je menil, da v občini marsikdaj ne dajemo dovolj podpore vodstvu Lesonita. Občina sicer nima lastnega denarja, s katerim bi lahko pomagala podjetju, in ga lahko le moralno podpira. V položaju pomanjkanja delovnih mest "pa smo lahko vsi zadovoljni, če se iz Falerse kadi!"

Polde Oblak je Lesonitovo upravo opozoril, da pri ljudeh lahko pričakuje odpore pri kapitalskem povezovanju s tujci, vendar se tega ni treba bati, če gre za partnerske odnose. Tudi Lesonit namreč ne bo mogel mimo svetovnega procesa globalizacije. Tiselj in Lipolt sta opozorila, da smo nemalokrat "črnci" v lastni državi, saj "vse ostaja v Ljubljani, ki jo razvijajo naši kadri, nam pa ostaja le revščina. V sedmih letih nismo dobili niti enega maloobmejnega prehoda niti ceste, dobili smo le mejo!"

Ob koncu sestanka je Jožko Čuk povzel razvojne možnosti Lesonita ter ugotovil, da si je podjetje po uspešni sanaciji nedvomno pridobilo "good will" in tako drugačno pogajalsko izhodišče do bank in partnerjev. ***Dragica Prosen***

VROČE POLETJE V JELŠANAH

Jelšance v teh dneh ne greje samo sončna pripeka, pač pa tudi novica, ki je med njimi završala kot veter: v vas bodo dobili CIGANE! Na sestanku 16. julija, ko naj bi se zbrali le zadolženi za organizacijo praznovanja shoda, je predsednika sveta krajevne skupnosti **Bojana Brozino** pričakalo 52 ogorčenih krajanov.

Kot ste verjetno že slišali in brali in kot nam je povedal Bojan Brozina, naj bi se v hišo številka 65 vselila romska družina. Zakaj so nezaželjeni? "Stvar je jasna," pravi Brozina, "5 otrok, mož noseča žena, tast in tašča..., vsi nezaposleni. Govori se, da bodo živeli od smetišča, in saj veste, če so otroci lačni, so starši na vse pripravljeni, pa še drugačne življenjske navade... V vasi smo si sami zgradili vodovod, mrliško vežico, asfaltirali cesto, napeljali telefon... in ni ter, da k vsemu temu ta, ki bo prišel, ne bo nič plačal! In zakaj prihajajo v Jelšane? Zato, ker nikjer drugje hiše niso mogli kupiti!"

V nedeljo, 19. julija, so po vasi zbirali podpise tistih vaščanov, ki so proti naselitvi B. B. in njegove družine v Jelšanah. Peticijo je podpisalo 152 polnoletnih Jelšancev (po zadnjem popisu živi v vasi 245 Jelšancev). Od tistih, ki jih je **Ivo Udovič** obiskal, pa peticije nista želela podpisati dva (pa še ta naj bi jo, ko jo bodo prej podpisali drugi), šestih pa ni našel doma. Tako Brozina. O vsem tem so obvestili načelnika upravne enote Ilirska Bistrica **Branka Celina**, sprejel pa jih je tudi župan **Stanislav Prosen**. Toda zadeva je s pravnega vidika jasna: slovenski državljan je po legalni poti kupil hišo, v katero se lahko vseli in ni zakona, ki bi zdaj temu in zdaj onemu kaj podobnega prepovedoval.

Roman Brozina pravi, da bodo problem poskusili rešiti najprej po mirni poti v razgovoru s kupcem hiše. Če to ne bo zaleglo, bodo delavcem, ki bi morebiti začeli s prenovo zgradbe, preprečili delo, če pa še to ne bo dovolj, bodo posegli še po drugih sredstvih državljanjske nepokorščine: zaprli bodo dostop do občinske deponije odpadkov in mejni prehod Jelšane. ***Dragica Prosen***

Oči Jelšancev uprte v hišo številka 65

ODMEV

K NAM V JELŠANE NE HODITE ZAGORELI

Spoštovani bralci, če ste se pravkar vrnili z morja ali gora in ste lepo zagoreli, vam priporočam, da se ne približujete Jelšanam. Ali pa se prej vsaj dobro namažite z belim pudrom, sicer se vam zna zgoditi, da vas bo kak razjarjen vaščan zamenjal s ciganom in vas bo z vilami lovil po vasi.

Tako je to. Zgodovina se ponavlja. Včasih smo imeli inkvizicijo pa lov na čarovnice, ku-kluks-klan in še bi lahko naštevali, danes pa lov na cigane. In zakaj? Po splošnih prerokbah Jelšancev naj bi ti cigani samo prosili okrog, kradli, delali otroke (govorice pravijo, da jih imajo od štiri do deset), delali vsesplošni nered in zmnedo. In seveda, kako si sploh dznejo priti med etnično čist, zaveden, pošten, resnicoljuben in predvsem čisto nerasističen narod, kot so Jelšanci? Nesramnost, da si sploh drznejo pomisliti živeti zunaj svojih "rezervatov". In tako smo se z morja vrnili bledi, ker smo se od strahu, da ne bi počrneli, vseh deset dni stiskali v senci. Kako to, da se nihče ne zaveda, da so naši predniki tudi od nekje prišli v te kraje, pa da so naši ljudje ne dolgo tega - kakšnih 50 let nazaj - tudi s trebuhom za kruhom odhajali po svetu. Upam, da so jih drugje lepše sprejeli.

Torej: če se nameravate naseliti v Jelšanah, morate najprej dati svoje rodovno deblo v preučitev čistokrvnim Jelšancem, da ugotovijo, ali se v vaših žailah morda ne pretaka nečista kri. Ali vas vsa ta zadeva ne spominja na čistokrvno arijsko raso in umazane Žide? Kakorkoli, šele sedaj razumem, zakaj pravijo Jelšancem tudi "puntarji". Lep pozdrav iz za sedaj še vedno belih Jelšan!

B. B.

IN MEMORIAM

KRISTJANU HODNIKOVEMU

POSLEDNJI SOKOLSKI POZDRAV NAZDAR!

Številno sorodstvo, prijatelji in znanci so v sredo, 22. julija, poslednjič pospremili na zadnjo pot na trnovsko pokopališče gospoda **Kristjana Hodnika**. Tiha pesem domačih pevcev se je izgubljala v mogočnem zvonenju trnovskih zvonov v zadnji pozdrav dragega pokojnika.

Z gospodom Kristjanom izgublja tudi Bistrica in vse naše mesto pokončnega človeka, ki je bil s svojimi roditelji, svojo družino, domom in ustvarjalnim delom vpet v vsa pomembna obdobja življenja kraja in ljudi kar nekaj generacij. Oče Kristjan, gospodar, posestnik, lastnik mlina in žage, podjeten in duhovit mož, je bil vključen v vse narodne in prosvetne pobude, ki so vznikale v drugi polovici prejšnjega stoletja v peščici domačih veljakov, ki jim je bil pri srcu napredek kraja v vseh ozirih. Očeta Kristjana najdemo med člani bistriške čitalnice, gasilskega društva, planinskega društva, sokolskega društva in drugih organizacij, med mnogimi tudi kot soustanovitelja. Zato gotovo ni slučaj, da je prav oče Kristjan iz domače Bistrice pred točno sto leti odposlal najstarejšo znano bistriško razglednico. Bistrica torej tudi tedaj ni prav nič zamujala za drugimi večjimi kraji.

V takem okolju se je pri Hodnikovih očetu Kristjanu in mami, učiteljici Lojzki leta 1910 rodil sin Kristjan. Napredna domača vzgoja ga je že kot dečka vodila v domače narodne organizacije, ki jih je italijanska oblast vse bolj prepovedovala in dokončno postavila izven zakona. Gotovo imamo vsi pred očmi zadnjo fotografijo številnega bistriškega sokolskega podmladka, posneto na stopnicah sokolskega doma iz leta 1921, s tedanjimi voditelji domačega Sokola: starosto **Francem Samso**, načelnikom **Sašo Ličanom**, voditeljem **Lojzem Zajcem** in drugimi ter obilico obetajoče bistriške mladine, med katero strumno stoji kar za celo glavo višji tudi naš Kristjan Hodnik.

Kristjan Hodnik med mladimi člani zgodovinskega krožka na osnovni šoli Dragotina Ketteja (slika V. Č)

Sledila so mračna leta okupacije, iskanje identitete, šolanje na Trgovski akademiji v Ljubljani, v katerem si je Kristjan Hodnikov nabral obilico strokovnega znanja in se naučil več tujih jezikov. Zaradi očetove smrti je moral študij prekiniti in prevzeti skrb za družino, dom in posestvo. Komaj dvajsetleten mladenič je prevzemal zahtevne naloge v lesnih podjetjih pri **Josipu Samsi, Viktorju Tomšiču**. Vodil je celo podružnico bistriške banke, kasneje pa lastno lesno dejavnost. Vstop Italije v vojno je pospremil prve internacije na Bistriškem, prav med prvimi, ki so bili odposlani v južno Italijo kot za "državo nevarni elementi", je bil že leta 1940 tudi Kristjan Hodnikov. Po povratku domov se je aktivno vključil v uporništvo, dokler ga niso še istega leta vtaknili v uniformo in odpeljali v specialne bataljone, ki jih je Italija namenila nezanesljivim državljanom. Sledila je kapitulacija Italije, na poti domov pa so ga zaprli še Nemci.

Spet doma; sodelovanje v odporniškem gibanju ga pripelje med člane komande mesta Ilirska Bistrica in številne vojaške in politične funkcije, kjer s svojimi domačimi vendarle dočaka tudi težko pričakovano svobodo.

Strokovno znanje Kristjana Hodnika je bilo izredno dobrodošlo tudi v novem času. Najdemo ga pri mnogih pomembnih in odgovornih nalogah: v letih 1945 do 1947 je bil prvi predsednik Mestnega ljudskega odbora Ilirske Bistrice, odbornik Okrajnega odbora idr. Kasneje je vodil komercialo tovarne Topol. Strokovno delo na področju lesarstva ga je z družino kasneje vodilo v Ljubljano v podjetje Slovenijales, da, celo v Afriko in znova v Ljubljano, kjer se je tudi upokojil in ob soprogi ter njunimi tremi otroki, ki so si tudi v Ljubljani našli svoj življenjski prostor, preživljal svoj upokojenski mir. Čeprav vse težje in težje, pa z velikim veseljem, se je vračal v Bistrico, v skrbi za dom, za mlin, za onemelo žago, v sebi pa gotovo srečen, da bodo njegovi otroci morda pa le uspeli rešiti in vdihniti življenje tako mlinu kot žagi, da Hodnikovo domačijo in tradicijo na bistriškem placu ne bo prekril prah pozabe. Od srca jim želimo, da bi uspeli, tudi njihovemu očetu in staremu očetu v spomin.

Ob osebnih stikih z gospodom Kristjanom sem vedno lahko občudoval njegovo globoko navezanost na domači kraj. Bil je pravi leksikon podatkov o kraju, ljudeh, dogodkih v njegovi preteklosti, pa ne le v času svoje mladosti. Koliko drobnih, že pozabljenih zgodb, duhovitih domačih prigod in pripovedi o njegovih sodobnikih - dragocen delček domače preteklosti, ki ga bomo po njegovi zaslugi lahko ohranili za vedno. Čeprav je že težko hodil, se je nedavno odzval vabilu mladih šolarjev trnovske šole in jim pripovedoval o svoji mladosti, o domačih sokolih in svojih spominih na živahno telovadno življenje mladih v tem društvu. Kar žarel je od veselja, da se tudi mladi zanimajo za čas, ki je njemu toliko pomenil.

Na enem najinih zadnjih telefonskih klepetov sredi letošnje pomladi z gospodom Kristjanom se je ob pogovoru o **Antonu Žniderščiču Košomatu** spomnil in mi na pamet zrecitiral nekaj njegovih pomenljivih verzov, ki naj veljajo tudi za to žalostno priliko:

Ni treba ne papirja
in tudi besed ne,
le v oči si poglejmo
in vedeli bomo vse!

Vsem njegovim otrokom, njihovim družinam, sorodnikom in prijateljem gospoda Hodnika iskreno sožalje. Nam vsem pa naj velja skrb, da spomina na pokojnika in njegova plemenita dela ne prekrije pozaba. Spoštovanemu in dragemu gospodu Kristjanu Hodnikovemu pa miren počitek ob svojih dragih pokojnih tu doma, na domačem trnovskem pokopališču. ***Vojko Čeligoj***

BLIŽAJO SE JESENSKE LOKALNE VOLITVE

Kdor spremlja politično življenje v naši mladi državi, dobro ve, da bomo imeli ob koncu letošnjega leta volitve, na katerih se bomo odločali, komu bomo neke jesenske nedelje (ki jo bo določil predsednik državnega sveta) oddali svoj glas: **kandidatom za novega župana občine, za svetnike občinskega sveta in za člane svetov v krajevnih skupnostih**. Hkrati se bo v le-teh morda našlo še kaj, o čemer bodo krajani odločali na referendumih.

V javnosti še ni večjih znakov, da bi politične stranke in drugi že pripravljali predvolilno propagando za katerega od svojih morebitnih kandidatov. Je pa res, da so priprave na te volitve stekle tako znotraj strank in v občinski upravi kot tudi na področju spreminjanja zakonodaje, ki ureja področja volitev, lokalne samouprave in financiranja občin. O vsem tem nam govorijo parlamentarne razprave. Če še niste vedeli, vse to so priprave na jesenske lokalne volitve!

Proti koncu meseca decembra bomo tako že imeli prvo sejo novoizvoljenega občinskega sveta. Do takrat pa se bo, posebno v oktobru in novembru, odvijalo nešteto zborov, sestankov, dogovorov, objav in odjav, izjav in demantijev... vse z namenom, da bi posamezniki, društva in stranke na volitvah uspeli z izbiro svojih kandidatov, svojih ljudi. Vse to je namreč del demokratičnih postopkov in pravil. Za javnost pa bo pomembno predvsem to, ali bodo izvoljeni kandidati zaradi problemov, ki so nastali v občini po osamosvojitvi (zaradi zaostajanja občine, zaradi nezadovoljstva in zaradi raznih drugih nerešenih problemov v občini), **znali delati tako, da bi se trend in krivulja razvoja občine ter standarda njenih prebivalcev obrnila navzgor**. Kljub nekaterim doseženim uspehom v občini, županu in svetnikom v tem mandatu to ni uspelo.

Pogled nazaj

Za večji uspeh bi morala tako župan kot občinski svet delati drugače kot doslej. Spomnimo se, koliko za razvoj pomembnih zadev je obravnaval občinski svet, na primer: kako odpreti več prizvodnih obratov in tako zaposliti večje število ljudi, kako odpreti srednješolske oddelke, urediti kulturne dvorane, turistične objekte... Da, bilo je precej tega in vendar premalo, da bi se občini poznalo. Na občinskem svetu se je namreč govorilo predvsem o zadevah, ki so za občane manj pomembne in nekoristne. Najprej se je celih devet mesecev 23 svetnikov vrtelo okrog zasedbe ključnih mest v občinski upravi. Pozneje se je mlelo in mlelo o zapisnikih in zapisanem, o nesposobnosti in neznanju v občinski upravi pa o zamenjavi župana in predsednika občinskega sveta, o raznih izjavah po časopisih... Celo novinarji so nasedali takim obravnavam, tako da je eden izmed njih ob neki seji neko obrobno in nepomembno zadevo (seveda nepomembno za občino in javnost) uokviril kot osnovni problem v občini: sekretar namreč ni pravočasno pripravil zapisnika prejšnje seje občinskega sveta. Seveda bi lahko analizirali in ugotovili, zakaj so sedanji občinski svetniki svoje delo zastavili tako, kot so si ga: da so se ukvarjali predvsem sami s sabo in z delavci občinske uprave, manj pa z zadevami, pomembnimi za občino. **Razloge za to bi lahko našli v tem, da smo se na novo organizirali, da imamo novo državo in nov sistem, pa da prehod v nov sistem, ki naj bi bil demokratičen, še zdaleč ni zaključen.**

Pojavljajo se novi lastniki nekdanjega družbenega premoženja - novi kapitalisti. Spremljamo tudi delo parlamenta, kjer se tudi dogaja prenova in kjer se tudi iščejo in učijo, mi pa jih enostavno kopiramo.

Strankarski vpliv v občinskih zadevah bi moral biti drugotnega pomena

Vendar se po vzoru našega parlamenta ne bi smeli učiti. Parlamentarci morajo imeti različna, svoja stališča, saj izhajajo iz različnih strank, ki imajo svoj lasten program. Njihova vloga pa je drugačna, kot bi morala biti vloga svetnikov v občinah. Parlament sprejema zakone in odločitve, pomembne za državo v odvisnosti od moči argumentov posamezne politične stranke, mi v občini pa imamo drugačne probleme in drugačen način delovanja. Tu se interesi med posamezniki, prebivalci občine in javno upravo neposredno zadevajo. Zato je strankarski vpliv na posamezne odločitve v občinskem svetu (razen v nekaterih primerih) brez pravega smisla. Če naj, na primer, usposobimo Dom na Vidmu (ki ga doslej še nismo), ni potrebna strankarska opredelitev. Podobno lahko velja za spejemanje planskih aktov, zazidalnih načrtov, izgradnjo obvoznice, hitre ceste, izgradnjo poslovnega objekta na prostoru bivše Mikoze... V vseh podobnih primerih strankarska obarvanost ni potrebna, potrebna je le želja pa seveda tudi usposobljenost, da **se enkrat v občini enotno lotimo ključnih problemov**, kar pa še ne pomeni, da strank v občini ne potrebujemo. Seveda jih! Iz njihovega delovanja - tudi na občinskem svetu - pa bi volivci že morali ugotoviti, katere se ukvarja z za občino pomembnimi zadevami in katera z zapisniki in posameznimi izjavami.

Tako, volivci, pripravimo se na jesenske lokalne volitve.

Saša Boštjančič

ČRNA KRONIKA 19. 7. - 5. 8. 1998

V navedenem obdobju so policisti obravnavali 14 prometnih nezgod, v katerih je bila ena oseba smrtno poškodovana, 24 hudo poškodovanih in tri lahko telesno poškodovane. Podatki zajemajo tudi osebe, poškodovane v tragični nesreči na rallyju Ferarri v Šembijah, do katere je prišlo v nedeljo, 19. 7. 1998.

Na področju javnega reda in miru je bilo obravnavanih 12 kršitev v lokalih in zasebnih prostorih, dve osebni sta bili pridržani do iztreznitve.

Izredno aktivni so bili ilegalci, predvsem državljani Romunije, saj so jih policistu pri varovanju državne meje prijeli kar 19. Po končanih postopkih pri sodniku za prekrške so bili izročeni HVO.

Policisti - kriminalisti PP Ilirska Bistrica - so obravnavali 13 kaznivih dejanj, največ tatvin in vlomov, nekaj poškodovanj tuje stvari in dve tatvini vozil. Eno vozilo je bilo še iste noči vrnjeno oškodovancu, storilca sta bila državljana BIH in Romunije, ki sta ilegalno prestopila državno mejo v bližini mejnega prehoda Starod. Obravnavali so tudi štiri zasege mamil, dva nasada indijske konoplje in poškodovanje mejne table.

Zaradi povečanega števila tujih državljanov, ki ilegalno prestopajo državno mejo, Policijska postaja opozarja vse občane, predvsem pa tiste, ki žive v bližini meje in ob magistralni cesti, naj se čimbolj samozaščitno obnašajo. Posebno v nočnem času naj zaklepajo stanovanjske hiše in gospodarska poslopja, predvsem pa naj ne puščajo ključev v svojih vozilih. Hkrati naprošamo vse, ki bi opazili gibanje sumljivih oseb, naj to takoj sporočijo na telefon št. 113 ali 41-079.

PP Ilirska Bistrica

Iz neuradnih virov smo izvedeli, da bistriški policisti skrbijo za lažje komuniciranje z romunskimi pribežniki (ki sicer večinoma obvladajo srbohrvaščino) tako, da sestavljajo svoj romunsko-slovenski slovar. Zbirka vsebuje okrog 300 izrazov, en izvod pa so za podoben namen poslali tudi bistriškemu sodniku za prekrške.

MLADI

VARNO V ŠOLO

1. september se naglo bliža. To je dan, ko se bodo marsikateri starši in otroci srečali s povsem novo situacijo in novim načinom življenja. V to bo vključena tudi pot v šolo, ki poteka ob in čez glavne ceste, semaforizirana kri'išča, zaznamovane in nezaznamovane prehode za pešce in podobno. Staršem svetujemo, da v vsakodnevno vzgojo vključijo tudi področje varnosti v cestnem prometu. Starši ste otrokom zgled, zato vas otroci posnemajo. Ne dopustite, da si boste nekega dne očitali, ker ste prečkali cesto izzven zaznamovanega prehoda za pešce, pri rdeči luči in podobno.

Poučite jih, da:

- morajo otroci imeti na poti v šole in iz šole **spremstvo**. Spremljevalci so lahko tudi otroci, stari od 10 do 14 let, če to dovolijo starši otroka;
- prvošolčki morajo na poti v šolo in iz šole imeti okoli vratu **rumeno rutico;**
- morajo ponoči in ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti na vidnem mestu nositi odsevnik - **kresničko;**
- praviloma ne smejo hoditi po vozišču in ne postajati na njem. **Zunaj naselja in v naselju**, kjer ni pešpoti, pločnika ali kolesarske steze, morajo hoditi ob **levem** robu vozišča v smeri hoje drug za drugim in pri tem lahko uporabljajo največ en meter vozišča, merjeno od roba, izjemoma lahko izzven naselja in v naselju uporabljajo za hojo desno stran vozišča v smeri hoje, če je to zanje varneje (nepregledni ovinek...).
- **Prehodite** z otrokom njegovo varno pot do šole in nazaj. V vsakem križišču ga poučite, kako in kdaj ga lahko varno prečka, saj otroci še ne znajo prenašati znanja iz enega križišča na drugega
- Preden gre čez vozišče, naj pogleda in **se prepriča,** ali ne prihaja kakšno vozilo. Pogleda naj vsaj **trikrat** (levo in desno in ponovno levo).
- Če otrok ali mladoletnik prekrši predpise o varnosti cestnega prometa, se za storjeni prekršek kaznujejo njegovi starši, posvojitelji oziroma skrbniki, če je prekršek posledica opustitve dol'ne skrbi ali nadzorstva nad otrokom ali mladoletnikom.

Staršem in otrokom 'elimo čim lepše spomine na varne poti v šolske klopi!

Kolektiv Policijske postaje Ilirska Bistrica

KOZERIJA

ODA JAŠKU ŠT. 57

Pravzaprav je težko začeti pisanje o jašku, bolj natančno o njegovem pokrovu ostati resen. In vendar so pokrovi jaškov tisti, ki burijo duhove, predvsem nočne Cankarjevi ulici po "zaključku" rekonstrukcije. In zakaj oda ravno jašku št. 57. Za ker se od vseh 69 novih jaškov v ulici prvi oglasi, ko vozilo zapelje v ulico.

Že na sestanku krajanov v februarju, ko so posamezni prebivalci ulice opozori da so pokrovi jaškov nestrokovno in malomarno položeni ter močno motijo s svoj nabijanjem, ko preko njih zapelje avto, sta nas tako investitor - občina Ilirska Bistri - kot glavni izvajalec SCT prepričevala, da bo po zaključku del ta problem popravlje saj naj bi bili takrat jaški pokriti le provizorično. Ob asfaltiranju naj bi jih dokončn uredili. In so ulico res "poasfaltirali", jaški pa so šele tedaj ubrano zapeli.

Ker je bilo v maju rečeno, da so dela končana in da prevzema v upravljan večino infrastrukture komunala, so nam delavci komunale zagotavljali, da bo prevzeli vodovod in kanalizacijo šele, ko bodo tudi jaški ukročeni in ne bodo mo nočnega miru. Pa niso držali besede. Saj pridno pošiljajo račune za vodo iz nove vodovoda in kanalščino, ki odteka po novih kanalih. Predlagam jim, da uvedejo tu dodatno tarifo za glasbo, ki jo brezplačno poslušamo. Pa še nočni dodatek lah zaračunajo, saj je ponoči, ko je v drugih predelih mesta tišina, ta glasba še bo izrazita.

Načelnik za infrastrukturo občine nam je v privatnih razgovorih zagotavljal, občina ne bo zaključila investicije, preden izvajalec ne bo uredil tudi problem jaški. Občasno nas razveseli tudi s kopijo katerega od dopisov o uglaševanju jaško V juniju je bil to dopis o zamenjavi posameznih pokrovov, ki naj bi jih opravilo SCT gradbeno podjetje Snežnik. In res. Iz centralne Ljubljane so baje pripeljali nek pokrovov in delavci Snežnika so nekaj jaškom zamenjali pokrove. Rezultat: od tak pojeta še jaška št. 23 in 35.

Julija so nas tolažili z dopisom, da bodo jaške pobrusili. Vendar delavci Snežni tega niso hoteli več narediti, dokler jim SCT ne poravna starih računov. In so se SCT odločili, da bo to napravil proizvajalec pokrovov. In so res določenega ponedelj prišli mojstri iz Ljubljane, ki delo obvladajo. In so delali cel dan. In so ga ukrol Namreč pokrov jaška št. 23. Obmolknil je. Zlobni jeziki pravijo, da ni v redu, ker utišali samo jašek pred hišo našega delegata v svetu KS. Menijo, da bi bilo prav, če katerega drugega, saj nam tajnik KS redno zagotavlja, da KS nima z omenjen investicijo nič in da ni pravi naslov za dogovarjanje o tej problematiki. Prav zanimiv bi bilo izvedeti, kaj je delal po ulici, ko je "pomagal" preprojektirati pločnike. Ali p je šlo le za volontersko pomoč. Rezultati so kaj klavrni.

Veseli smo bili tudi pomoči posameznih občinskih svetnikov pri preprojektiran pločnikov, pogrešamo pa njihov prispevek pri uglaševanju blagodejnih tonov jaško Ali pa jim je to regljanje bližje, jih dovolj spominja na razprave v občinskem svetu si ne želijo drugačnih, umirjenih melodij v Cankarjevi.

Kaj je investitor v zvezi z jaški napravil v avgustu, do danes ne vemo, saj načelnik za infrastrukturo na dopustu.

Menim, da bi se moral investitor zamisliti nad nepooblaščenimi posegi v njego investiciji stoletja, saj so si posamezniki dovolili res nesramne posege. Tako je nek omilil visoke tone jaška št. 29 s tem, da mu je dodal gumijasta oslovska ušesa, kdo komu v posmeh. Drugi je z dodajanjem vrvi pod pokrov jaška št. 42 blagodejni spemenil v hripavi bas. Občutek imam, da si je nekdo privoščil tudi jašek št. 2 kateremu je ta oda namenjena. Zadnjih nekaj dni je kar tiho. Mogoče pa je sosed čigar okno je nad njim, storil nepopravljivo kriminalno dejanje in ga je prisilno utiša Tako pa res ne gre. Če je že muzika, naj bo vsaj usklajena, kot si jo je občina zamislil

Jo

PAPIRNICA
Linea Art
Saftič Ana Marija s.p.
Rozmanova 2, 6250 Ilirska Bistrica, 067/42-077

Vabimo vas k nakupu šolskih potrebščin in torb (nahrbtnikov).
Nudimo vam širok izbor različnih proizvajalcev po ugodnih cenah.
Nahrbtnike dobite že od 2900,00 SIT dalje.
Izbrano blago lahko plačate na več obrokov.

Svojim zvestim kupcem pa za prijetnejši vstop v novo šolsko leto podarjamo komplet barvic.

Pridite in se prepričajte o ugodnih cenah v papirnici Linea Art!

KINO

FILMI V DRUGI POLOVICI AVGUSTA

NA VIDMU KINO

Informacije : 81-569

PASJI DNEVI, amer. barvni, komedija,
Režija: Barry Levinskon
Igrajo: Dustin Hoffman, Robert DeNiro
21. 8. 98 ob 21. uri, 23. 8. 98 ob 21. uri

DŽANKIJI, amer. barvni, drama
Režija: Vondie Curtis Hall
Igrajo: Tim Roth, Tupac Shakur
22. 8. 98 ob 21. uri

MOŽ, KI JE PREMALO VEDEL, amer. barvni, komedija
Režija: Jon Amiel
Igrajo: Bill Murray, Peter Gallagher
28. 8. ob 21. uri, 30. 8. 98 ob 21. uri

PRIDRŽUJEMO SI PRAVICO DO SPREMEMBE PROGRAMA

Gozdno Gospodarstvo Postojna
GG Postojna d.d.
Vojkova ul. 9
6230 Postojna
tel: 067/25-222
fax: 067/23-250

AGENCIJA ZA TRG Z NEPREMIČNINAMI
član Informacijske borze nepremičnin

SVETUJEMO IN POSREDUJEMO PRI PROMETU Z VSEMI VRSTAMI NEPREMIČNIN (hiše, domačije, vikendi, stanovanja, gozdovi, kmetijska zemljišča

SESTAVIMO VSE PRAVNE POGODBE

STROKOVNO OCENIMO VAŠE NEPREMIČNINE

Vašega obiska bomo vedno veseli, delo pa bomo opravili hitro in pošteno.

POLOŽAJ V OBRTI JE ODRAZ STANJA GOSPODARSTVA V OBČINI

Od 10. do 12. julija je Območna obrtna zbornica Ilirska Bistrica v sklopu Bistriških dnevov pripravilo razstavo obrti, ki si jo je po nekaterih lcenah v treh dneh ogledalo več kot 10 tisoč ljudi. Za vsako takšno prireditvijo običajno stoji nekaj zagnancev in tako je bilo seveda tudi tokrat. Brez zadrege pa lahko rečemo, da je bila "duša" zadnje - tretje razstave sekretarka bistriške Območne obrtne zbornicė ***Alenka Volk Penko****, ki tudi sicer skrbi za to, da glas bistriških obrtnikov seže tudi prek meja občine. To je bil tudi razlog, da smo jo povabili k pogovoru.*

KAKO OCENJUJETE MINULI SEJEM OBRTI? KAKŠEN JE BIL INTERES MED BISTRIŠKIMI OBRTNIKI - SO BILI TAKOJ "ZA" ALI STE JIH MORALI ISKATI IN PREPRIČEVATI ?

Pred dvema letoma smo pripravili drugo razstavo obrti pod improviziranim šotoriščem v parku Nade Žagar. Takrat nam jo je zagodlo vreme, tako da smo bili prisiljeni razstavo predčasno zaključiti. Vse od takrat dalje pa so bile prisotne težnje po ponovitvi le-te. Ker pa priprava takšne razstave ali, bolje rečeno, sejma zahteva veliko priprav in navsezadnje finančnih sredstev, smo ponovitev načrtovali za letošnje leto. Letos spomladi sem na razstavo opozorila v časopisu Snežnik, uradni razpis pa smo objavili v junijski številki Informacij. Kakšne druge reklame po tej plati nismo izvajali. Bolj smo skrbeli za reklamiranje razstave in sploh celotne prireditve navzven, kajti uspeh razstave je odvisen od števila obiskovalcev. Menim, da smo bili v sodelovanju z ostalimi snovalci letošnjih Bistriških dnevov dokaj uspešni, saj naj bi si tridnevno prireditev po nekaterih ocenah ogledalo med 10 in 12 tisoč obiskovalcev. Pri tem nam je veliko pomagal postojnski Radio 94, ki je bil tudi eden izmed naših največjih sponzorjev, pa tudi vsi drugi, ki so na takšen ali drugačen način poskrbeli za reklamiranje prireditve. Razstavljavci so bili večinoma zadovoljni tako z organizacijo kot tudi obiskom. Sklenjenih pa je bilo tudi kar nekaj konkretnih poslov, kar je bil navsezadnje naš cilj.

BLIŽA SE CELJSKI SEJEM. KOT VEM, SE GA BODO UDELEŽILI TUDI PREDSTAVNIKI DOMAČIH OBRTNIKOV. LAHKO POVESTE KAJ VEČ O PRPRAVAH NANJ?

Ob množici sejmov, ki se pojavljajo širom Slovenije, si Slovenija vedno bolj pridobiva sloves sejemske dežele. Celjski sejem letno obišče 230.000 obiskovalcev, prav zato se nam zdi še kako zanimiv. Člani naše zbornice, ki se odločijo za razstavljanje imajo poseben sejemski popust. Seveda pa je običajno, da ima vsak sejem določen neki prostorski minimum, ki ga je mogoče najeti. Prav zato smo se odločili za najem 16 m2 , s čimer bi želeli omogočiti razstavljanje predvsem tistim majhnim razstavljavcem, ki potrebujejo npr. od enega do treh kvadratnih metrov razstavnega prostora. Prvi razgovori v zvezi z letošnjo predstavitvijo so potekali v smeri skupne predstavitve primorskih in notranjskih obrtnih zbornic. Žal so nekateri pozneje sodelovanje odpovedali, tako da v zaključni fazi ostajajo le vse tri obalne zbornice, Sežana, Postojna, Idrija, in mi. Skupni razstavni prostor bo na zelo atraktivnem mestu, pa tudi naša predstavitev bo po svoje zanimiva. Projekt je zamišljen kot mesto. Osrednji del zavzema prava ribiška barka, predstavitveni prostor obalnih zbornic. V ozadju pa so razstavni prostori ostalih razstavljavk, postavljenih v obliki hiš, tipičnih za okolje od kjer prihajamo. Pri tem velja opozoriti še na eno novost. V sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica pripravljamo "naš dan", ki bo 15. septembra, dan, ki naj bi bil obarvan po naše. Obiskovalcem sejma bomo poskušali ponuditi in pokazati vse, kar premoremo, in jim s tem čimbolj približati naše kraje. Koliko nam bo to uspelo bo pokazal čas. Nameni pa so vsekakor dobri.

KAKO VI OCENJUJETE POLOŽAJ BISTRIŠKE OBRTI IN VLOGO BISTRIŠKE OBRTNE ZBORNICE ?

Obrt je od nekdaj odraz gospodarskega stanja nekega okolja in ker pri nas ta slika ni prav rožnata, so tudi razmere v obrti takšne, kot so. Ena izmed pomembnejših nalog naše organizacije je omogočiti svojim članom čim boljše seznanjanje z davčnimi in drugimi predpisi ter jim s tem olajšati vodenje poslovnih evidenc. Na nivoju krovne organizacije imamo za posamezna področja vrsto služb, ki skrbijo za spremljanje le- teh. O novostih seznanjamo članstvo v posebni prilogi revije Obrtnik in naših Informacijah. Ne smemo pozabiti še na stalno rubriko Drobno gospodarstvo v lokalnem časopisu Snežnik in ne navsezadnje Podjetniški glas regije, katerega distribucijo pokrivamo vse od njegovega nastanka. Prav preko Informacij pa skušamo članstvo informirati tudi z ostalim dogajanjem, specifičnim za našo zbornico, in jim s tem čimbolj približati naše delo. Ne smemo pozabiti tudi na nekatera javna pooblastila, ki jih izvajamo na področju poklicnega izobraževanja in pa seveda pri izdaji obrtnih dovoljenj in vodenju obrtnega registra.

Naša prizadevanja pa bodo še naprej tekla v smeri razbremenitve pretiranega administriranja malih gospodarskih enot in pripravi takšne "klime", ki bo naklonjena razvoju malih obratov in obrti, kar velja tako za politično klimo kot tudi javno mnenje.

ŽE V LANSKEM PRORAČUNU JE OSTALO NEPODELJENIH ŠEST MILIJONOV TOLARJEV, KI SO BILI NAMENJENI POSPEŠEVANJU OBRTI, LETOS PA JIH NAČRTUJEJO ŠE DODATNIH SEDEM. ZAKAJ NI VEČJEGA INTERESA ZA TA DENAR ?

Če je mogoče še pred leti veljajo, da je povpraševanje večje od ponudbe, danes trditev zagotovo več ne drži. Prav zato smo leta 1992 opustili pobiranje prispevkov v Sklad za razvoj in pospeševanje drobnega gospodarstva občine Ilirska Bistrica. Žal pa so obrestne mere previsoke, zato se obrtniki neradi odločajo za najem posojil. Zlasti za naložbe bi morali biti na voljo malim gospodarskim enotam krediti in druga finančna sredstva pod ugodnejšimi pogoji. Prav tako mislim, da ne bi smeli pripravljati razpisov, ki so terminsko zaprti, saj navsezadnje vsak nov razpis pomeni tudi določen strošek.

TUDI NAŠI AVTOPREVOZNIKI SO SODELOVALI V VSEDRŽAVNEM PROTESTU AVTOPREVOZNIKOV. KAKO KOMENTIRAJO IZVAJANJE OBLJUB VLADE ?

Kljub temu, da je bil rok za uresničitev prvega dela zahtev 22. julij letošnjega leta, vlada obljube le delno uresničuje. Še vedno ne spoštuje dogovora, da bo odpravila vse komunalne takse na mejnih prehodih in odstranila vse fizične zapore in mitnice ter prometne znake in semaforizacijo, ki kakorkoli ovirajo mednarodne cestne prevoze. Tudi dogovor o sprejetju novelirane odredbe, ki predpisuje drugačna povračila za ceste, ne drži tako, kot je bilo dogovorjeno v pogajanjih med avtoprevozniki in vlado. Dogovorjeno je bilo, da bodo nižja povračila za uporabo cest pričela veljati že 1. julija, vendar se je rok prenesel šele na 1. avgust. Prav tako se vlada ni držala dogovora glede znižanja cen za vožnjo po avtocestah. Res da je znižala cestnino za najtežje tovornjake, vendar pa je ta, zaradi znane podražitve avtocest v začetku julija, bistveno višja za tretjo kategorijo vozil, v katero sodijo manjši tovornjaki (kiperji) in avtobusi. Drugega paketa zahtev slovenskih prevoznikov, ki je bil prav tako predmet junijskega dogovora, pa se vlada doslej še ni lotila v tolikšni meri, da bi lahko trdili, da se bo problematika uredila do predvidenega roka konec oktobra.

NOVI ZAKON NAJ BI NATANČNO DEFINIRAL DELO NA ČRNO.

Kljub temu, da je delo brez obrtnega dovoljenja sankcionirano že v sedaj veljavnem Obrtnem zakonu, pa ostajajo problemi na področju sive ekonomije še vedno odprti. Prav zato se upravičeno veliko pričakuje od sprejetja Zakona o preprečevanju dela na črno. Zakon bo opredeljeval , kaj je delo na črno in kaj zaposlovanje na črno ter določil tudi posamezne izjeme. Pomembno je, da bo novi zakon opredelil odgovornost in sankcioniranje za delo na črno tudi za tistega, ki takšno delo naroča in s tem omogoča izvajanje le-tega. Uvedena bo odgovornost in sankcioniranje za zaposlovanje na črno tudi za delavce, ki pa bodo v primerih, ko bodo prejemali denarno nadomestilo ali denarno pomoč za brezposelnost ali denarni dodatek centra za socialno delo , predhodno na to opozorjeni. Opredelil bo delo, ki se ne šteje za delo na črno. Izjeme so strnjene v štiri skupine: medsebojna soseska pomoč, delo v lastni režiji izključno za lastne potrebe, opravljanje nujnih del za preprečitev nesreč ali odstranitev posledic naravnih in drugih nesreč ter opravljanje dela za humanitarne ali karitativne organizacije. Natančno bo opredeljeno "osebno delo", delo, ki se ne organizira v pravno organizacijsko obliko po zakonu o gospodarskih družbah. Za delo na črno se ne bo štelo takrat, ko bo posameznik sam izdeloval izdelke domače in umetnostne obrti. Vendar pa bo moral imeti za izdelavo le-teh ustrezno mnenje in dovoljenje po obrtnem zakonu. Za osebno delo bo veljalo še delo, ko bo posameznik osebno in sam opravljal posamezno delo, ki bo opredeljeno v podzakonskem aktu, razen, če posebni predpisi ne bodo določali drugače in če letni prejemki, ki so predmet plačila dohodnine, ne bodo presegali določene vsote. Vendar pa bo potrebno osebno delo pred začetkom opravljanja prijaviti pri pristojnem davčnem uradu, ki bo izvršil vpis v register davčnih zavezancev. Pomembna novost je tudi opredelitev tistega posameznika , vpletenega v prekršek zaradi opravljanja nezakonite dejavnosti, ki ni nikjer registriran, torej ni ne pravna niti fizična oseba. "Prekrškar", ki nima nikakršnega pravnega statusa bo opredeljen kot "posameznik", njegova nezakonita dejavnost pa ustrezno sankcionirana. S tem pa naj bi bilo končno sankcionirano tudi "šušmarstvo".

ALI JE V NAŠI OBČINI PRISOTNO TUDI POVPRAŠEVANJE PO OBRTNIH STORITVAH, KI NISO "POKRITE" ?

Seveda imamo tudi področja, ki niso pokrita. Najbrž se spomniš, da smo bili kar nekaj let brez dimnikarske službe. Z upokojevanjem izgubljamo vrsto tradicionalnih poklicev kot so orodjar, čevljar, sedlar,... Prav zato si obrtna zbornica že vrsto let prizadeva za afirmacijo obrtnega poklicnega izobraževanja, s čimer bi sami poskrbeli za lasten podmladek in zagotovili kontinuiteto dela. Naslednje področje, ki je še vedno premalo izkoriščeno, je vsekakor skrb za ohranjanje kulturne dediščine. Menim, da imamo prav na tem področju še veliko neizkoriščenih možnosti in kljub temu, da se zadnje čase pojavljajo nekatera na novo odprta vprašanja, ki jih postavlja država, ne bi smelo priti do nazadovanja in rušenja že obstoječega.

Alenka Volk-Penko

IN ZA KONEC, V KAKŠNI LUČI VIDITE PRIHODNJI POLOŽAJ OBRTI NA BISTRIŠKEM ?

Pospeševanje in razvoj obrti zasledimo v vseh občinskih programih, ki so razvojno naravnani. Moram po-vedati, da je tudi sodelovanje zgledno. Žal pa so posredi predpisi in smo zato vsi skupaj velikokrat nemočni. Menim pa, da če nam bo bolj uspelo izkoristiti našo maloobmejno lego, naravne danosti in zadržati mlade, uspehi ne bi smeli izostajati.

Dragica Prosen

98,2MHz RADIO 94

Radio 94 d.o.o.
Kolodvorska 5a
6230 Postojna
Telefon: **067/25-123** in **24-150**

DA IZVESTE VEČ

Poletje jemlje slovo, na vrata že trka jesen, mi pa smo še kar počitniško razpoloženi. Če nas v teh dneh poslušate, ste verjetno opazili, da je naš program dobil nekako lahkotnejšo obliko - trudimo se, da bi karseda malo govorili, glasba je "lažje prebavljiva", pa tudi nekatere oddaje so, skupaj s svojimi ustvarjalci, za nekaj časa odšle na dopust. Počitnice so tudi razlog, da vam še nismo ponudili nekaterih novosti, ki smo jih pred mesecem ali dvema obljubili.

Ko pride september in se bomo vsi skupaj umirili ter se polni novih moči zagledali v radijsko prihodnost, pa bomo seveda naredili vse, da bo naš program boljši, kvalitetnejši, bolj razgiban, da vam bomo ponudili še bolj sveže informacije in še več dobre glasbe. Nekatere oddaje seveda ostajajo, pripravljamo pa tudi nekaj novih.

Ponedeljki tako ostajajo predvsem v znamenju športa: z dopoldanskim pregledom športnega dogajanja ob koncu tedna in večernima oddajama Gool - nogomet na Radiu 94 ter Šport in slava, pa tudi v znamenju glasbe - popoldne z oddajo Danes poslušamo, zvečer pa z oddajo Glasbeni tutti-frutti. Če skrbite za svoje dobro počutje, potem gotovo že poznate torkovo oddajo Vem, kam grem, če pa ljubite avtomobile, potem je kot nalašč za vas oddaja Šesta prestava; v torek pa lahko prisluhnete še turistični oddaji Horizont.

Vaše težave poskušamo reševati v Sredinem S. O. S.-u ob 10.10, sreda pa je po novem bogatejša tudi za oddajo Nostalgija, v kateri vas vabimo k sodelovanju in izbiramo "evergreeen" tedna. Sredin rom pom pom je oddaja za osnovnošolce, oddaja S tangom v srcu pa za vse, ki imajo radi plesno glasbo. Vaša mnenja na aktualno temo lahko izrazite vsak četrtek ob 11.15 v oddaji Vaš komentar, prosim; četrtek pa je tudi dan za izbor novih popevk tedna, glasbeno oddajo Glasba...z glasbenim gostom, ugankarsko oddajo Ariadnina nit in oddajo Popotnikov dnevnik.

Ob petkih opoldne sprejemamo vaše male oglase v Mali radijski tržnici, zvečer pa naš studio zasedejo študenti s Škropotom. Ugankarska oddaja Dvoglavi levji carna naše valove pride vsako soboto popoldne, glasbene želje po pošti uresničujemo V soboto ob 18. uri, za ljubitelje domačih vi' pa je nedeljska oddaja Prijatelji, ostanimo prijatelji. V nedeljo po 12.30 pa lahko svoja voščila slišite vsi, ki ste med tednom poklicali na 25-123 in naročili čestitko. Seveda pa so tu še glasbene želje vsak dan ob 13. 30 ter ob petkih in sobotah med 21. in 23. uro. Tako, še marsikaj se dogaja na naših frekvencah, če pa hočete vedeti vse, nas morate seveda - poslušati. Saj veste, kje nas lahko najdete.

P. S.: Pa prav lepa hvala vsem, ki ste nam poslali počitniške pozdrave!

TEKMOVANJE V KUHANJU GOLAŽA

Prav te dni smo priča nepretrganim kolonam vozil, ki se vijejo skozi naše kraje. Zato je prav zdaj še kako primeren čas, da neštete popotnike opozorimo nase. Pred časom so to zagotovo storili v gostilni **Pri Davorju** v Merečah z zanimivim tekmovanjem v kuhanju golaža. Organizatorica tekmovanja, zasebna gostinka **Neda Petrovič,** je poskrbela za tehnična materialna sredstva in osnovne začimbe. Vse ostalo pa je bilo v domeni tekmovalcev. Pomerilo se je pet ekip in vsaka po svoje je pripravila zares okusni golaž, zato ocenjevalna komisija še zdaleč ni imela lahkega dela. Prvo mesto sta si prikuhala kuhar **Janez Rutar** in pomočnik **Boris Prosen**. številni obiskovalci, navdušeni nad dobro jedačo, pa seveda zahtevajo ponovitev.

Ob tej priložnosti se kolektiv gostilne Pri Davorju zahvaljuje sponzorjema prireditve Območni obrtni zbornici Ilirska Bistrica in Prodajalni s sadjem in zelenjavo Tutti fruti Barbara Kogovšek s.p. iz Ilirske Bistrice.

SEJEM BIL JE ŽIV

Dvanajsta ponovitev Bistriških dnevov je potekala v znamenju obrti in dobre zabave. K obrtni obarvanosti so vsekakor pripomogli domači obrtniki, ki so zbrani pod velikim šotorom v parku Nade Žagar obiskovalcem predstavili svoje delo in izdelke.

ZA PRIJETNO PRESENEČENJE SO POSKRBELI TRGOVCI

Market Berni je znan po mesečnih akcijah, ko prvi teden v mesecu ponudijo nad trideset artiklov po zanimivih cenah, stalnih degustacijah novih proizvodov, miklavževanju pa še čem. V času tokratnega sejma so pripravili degustacijo Perutninskega kombinata Pivka in sirupov Mika, ki jih z 10 odstotnim sejemskim popustom še vedno dobite pri njih. Ves čas sejma pa je potekala tudi zanimiva predstavitev tehničnih proizvodov, poznanih iz televizijske prodaje, katere ponovitev načrtujejo v septembru.

Urbančičevi v Trnovem se ponašajo s stodvajsetletno gostinsko tradicijo, so pa tudi eni izmed prvih zasebnih trgovcev na Bistriškem. Vse do leta 1950 so v takratni gostilni "Pri Matetu" vsako leto pripravljali miklavževanje. Pred štirimi leti so običaj nekoliko drugače obarvali in od takrat dalje se na Matetovo dvorišče decembra pripelje dedek Mraz.

Na letošnjem obrtnem sejmu so obiskovalcem ponudili zanimivo lahko hrano Insalatissimo Rio mare, kar je v vročih dneh še kako dobrodošlo. Ljubitelji dobre kaplice so okušali nagrajene sorte vin iz Goriških Brd, gospodinje pa so se navduševale nad specialnimi vrstami olivnega olja.

POLNOŠTEVILNO SO SE PREDSTAVILE OBRTNICE, KI SE UKVARJAJO S STORITVAMI ZA OSEBNO NEGO

Kozmetični salon Kalčič deluje v prostorih hotela Turist v Ilirski Bistrici. Ukvarjajo se z ortokozmetično nego. Poleg individualne kompletne nege obraza po postopku Maria Scintilla za vse vrste kože in neestetizme nudijo še specialne programe za revitalizacijo in regeneracijo ter kompletno nego rok in kemični piling z AHA kislinami ter preso terapijo.

Po uspešno končanem šolanju na kozmetični šoli je **Jožica Kavčič** opravila specializacijo pri priznani kozmetičarki Lili Karsten v Ljubljani, pozneje pa si je izkušnje nabirala tudi v Izraelu. Od nedavnega se ukvarja s kozmetično dejavnostjo sama. V času sejma je ponudila lično, plastificirano zloženko, ki skozi zgodbo "Iz življenja zrcal" predstavi svojo ponudbo v kozmetičnem salonu **Beauty Berni v Ljubljani** in **Dermoestetici** v hotelih Bernardin v **Portorožu** .Obseg storitev je širok. Poleg kompletne nege za obraz in telo, nudi tudi vse vrste masaž: klasično, refleksno, basic antistresno in limfno drenažo. Pri delu uporablja najkakovostnejše profesionalne kozmetike svetovno priznanih proizvajalcev kot so Thalgo, Ayer in druge.

Dolgoletna zdravstvena delavka **Milka Prosen** je življenje posvetila skrbi za sočloveka, zato ni naključje, da se tudi dejavnost, ki jo opravlja, navezuje na človekovo počutje in zdravje. Ukvarja se s pedikuro, depilacijo, nego rok, masažo in sploh zna poskrbeti za prijetno počutje.

Ves čas aktivno deluje v organih zbornice. Med drugim je pripravila vrsto strokovnih prispevkov na temo varovanja nog. Zato ni naključje, da je bila v letošnjem letu že drugo mandatno obdobje izvoljena v izvršilni odbor Sekcije frizerjev, kozmetikov in pedikerjev Obrtne zbornice Slovenije.

Vrsto zanimivih pričesk za mlade navihance, babice, očete in mamice, nastalih v frizerskem salonu **Estetica**, je skozi fotografski objektiv prikazala mlada frizerka **Katarina Hrenovec.** Da se loti prav zahtevnih frizur, pa je dokazala s serijo poročnih in maturantskih frizur. Poleg ugodnih cen nudijo v domačem salonu tudi "kartico zaupanja", ki strankam ob enajstem obisku poplača zvestobo in zaupanje z brezplačnim striženjem.

Studio Patricija na Pregarjah že nekaj časa vabi na pripravo kože za vroče poletje, zato tudi tokrat predstavitev ni minila brez obveznega solarija, zaščitnih krem... Ponudili pa so tudi nekaj idej kako si polepšati frizuro, kar ni naključje, saj je lastnica frizerka **Patricija Butinar** stalna obiskovalka prireditev, ki narekujejo modo na področju frizerstva.

Nadaljevanje prihodnjič.

Po tekmovanju so z brezplačnim golažem razveselili neštete obiskovalce.

Deborah ličila, ki so jih predstavili na sejmu, je mogoče do konca avgusta s sejemskim popustom še vedno dobiti v marketu Berni.

Pestra predstavitev trgovske dejavnosti.

Milka Prosen je edina ženska predstavnica med letošnjimi dobitniki plaket za desetletno delo na področju obrti (foto: atelje Maraž).

Peter Urbančič je eden izmed letošnjih dobitnikov plakete za desetletno delo v obrti (foto: atelje Mara').

Hrenovec Katarina se s trendovsko modo stri'enja vsako leto seznanja na priznani londonski šoli.

Privlačna predstavitev v modrem.

Kozmetični salon Kalčič se ponaša z dolgoletno tradicijo (foto: atelje Mara').

KRANJEC "PRI DAVORJU"

Podobe divjih živali slikarja Rajka Kranjca (slika D. P.)

V gostilni **Leona Petroviča** "Pri Davorju" je minulega julija spet razstavljal Bistričan ali, bolje rečeno, Trnovec **Rajko Kranjec,** tokrat podobe divjih živali v akrilni tehniki, vse nastale v letošnjem letu.

Kranjec je "Pri Davorju" razstavljal že januarja letos z risbami najlepših kmečkih hiš na Slovenskem, poleg teh dveh razstav pa se je javnosti letos predstavil še dvakrat: v Ilirski Bistrici v Domu na Vidmu ter v Postojni v prostorih Ministrstva za obrambo.

Rajko pa še vedno ustvarja: v pozni jeseni naj bi - verjetno spet pri Petroviču - pripravil še eno razstavo in sicer z motiviko propadanja kmečke arhitekture.

In še ideja za lovce: čas tiskanja koledarjev za prihodnje leto se bliža, Kranjčeve podobe divjih živali pa so kot naročene za "uporabo" v ta namen!

Dragica Prosen

O PESNIŠKI ZBIRKI MARKA NOVAKA

Že v prejšnji številki smo poročali o julijski predstavitvi pesniškega prvenca **Marka Novaka** z naslovim "Ocean v kaplji", tokrat objavljamo oceno zbirke izpod peresa **Ismeta Bekrića.**

TO SKRIVNO KOPNO V BREZKRAJNEM OCEANU

Že sam naslov pesniške zbirke Marka Novaka "Ocean v kaplji" prepričljivo pa tudi izzivalno govori o nekakšnem obrnjenem pesniškem postopku, o drugačnem pesniškem loku meditacij, refleksij in oblik. Kakor v eni kaplji čutimo ocean, tudi v eni misli, ideji, sliki želimo dosegati občutje Kozmosa, Neskončnosti. Pesnik se sprašuje, ali je on to "skrivno kopno v brezkrajnem oceanu", ta papirnata barčica, ki izginja v noč, da bi zopet priplula v svetlobi pesniških izkušenj, sanj in iskanj.

Pesnik ima besede, jih niza v verze, v pesem. Pesem je tako dom besed in ne njihov zapor. Je brezmejni, urejeni svet, v katerem istočasno čutimo močan veter in rahlo drhtenje listja. Tudi besede znajo voditi pesnika. Toda pesnik Marko Novak besedam ni dopustil, da bi ga vodile v pesem, v to množico kapelj, ki ustvarjajo celoto - ocean. Z izkušnjami, lastnimi in spoznanimi iz antične in sodobne poezije, želi vladati besedam. To daje pesniškemu prvencu po eni strani določeno zrelost, po drugi pa zna vzeti pesmi sladko pravico, da se včasih odtrže od pesnika in rodi neprevidljive pesniške imaginacijske sadove. Pesnik na ta način ni zmeraj v pesmi, včasih jo gleda od zunaj. To je največji izziv pisanja, iskanja, poglobitve, obenem pa tudi največja past za pesnika. Take izzive in pasti srečujemo tudi v knjigi "Ocean v kaplji". Samo mojstri besed se spuščajo v takšna težka razmerja; Marko Novak je na poti. Kot mlad, sodoben človek-pesnik išče dušo tega časa v tem času. Išče tisto, kar je poezija vedno iskala - lepoto, harmonijo, misel:

"Se zavedaš, da so (prav) najini utripi,
to bizarno snidenje črpalk v telesu,
mišice trenutkov vseh prejšnjih,
zdajšnjih in bodočih trzanj v stoletjih.
Del sva te treznosti svojega časa
in norenje v njej brezčasja..."

Čeprav se nam zdi, da je poezija Marka Novaka zaradi svoje hermetičnosti in večplastnosti namenjena ožjemu krogu bralcev, lahko v verzih zbirke "Ocean v kaplji" najdemo veliko pesniških slik, ki jih odkrivamo tudi z notranjimi očmi. Prvi cikel, imenovan "Pod oblaki Edena", je poln slik, v katerih občutimo vso lepoto in pestrost obmorskih krajev - morja, rajskih otokov "v zavetju Snežnika očaka in matere Učke", "trikotnika čarovnije" - Reke, Opatije in Moščenićke Drage, od koder prihaja "noč z mrežami in ribiškimi čolnički, /ki gre nališpana z luno in napudrana s kresnicami/ zapeljevat zasidrane mornarje v zalivu, /čez valoviti krov prostora, časa".

"Skloni se že nižje name, morski oblak", ponuja pesnik roko vsemu, "plažam z obeh strani neba", jutru, temu bistremu svodu "pod trepalnicami tujke", "blaženi kipeči sili, mediteranski noči", živim, spolzkim kamenčkom, ki "rojevajo stopala". V pesmi "Od tu doma" pesnik vstopa v jutra "v oblekah iz rosnih travnikov". "Slutnja domovine" pa blešči v prepletanju zunanjih in notranjih slik in njihovih odmevov:

"A jaz vem, da tu nekje si, domovina,
v teh sončnih kapelah za ruševinami obupa,
v tihi in prijazni, razsvetljeni koči za stebri dekonstrukcijskega hrupa,
nenavadna luč v vsakdanji sobi..."

Markov prvenec se nam zdi kot nekakšna nenavadna, nevsakdanja luč v vsakdanji sobi življenja in poezije. Pesnik je obenem Sizif in Prometej, kaplja in ocean, čoln in čolnar. Stopimo v čoln, vstopimo v zbirko "Ocean v kaplji".

Ismet Bekrić

MLADIM V JASENU NI DOLGČAS

Po vzoru Podgorcev, ki so julija izdali že šesto številko časopisa "Kočanski vestnik", so tudi mladi Jasenci poskrbeli za večjo obveščenost v (in o) svojem kraju. Junija so izdali prvo številko glasila **"Jasenski list",** druga številka pa je na dan prišla že v juliju. Ideja je "vzplamenela" med prvomajskim kresom, "ko je nekdo, bolj za šalo kot zares, predlagal, da bi kres fotografirali. Vsi smo se strinjali - problem je bil le, kaj bi s sliko. Nenadoma je **Klemen** spet omenil časopis. Sešteli smo 1+1 in sliko združili s časopisom" - kot so zapisali v uvodu v prvo številko.

Dijaki in učenci **Tomaž Krešević** (glavni urednik) ter novinarji **Klemen Štefančič, Grega Logar, Jana Štembergar** so kritični opazovalci dogajanja in urejenosti svojega kraja, s pomočjo starejših prebivalcev stikajo po zgodovini, preštevajo kmetijske stroje, oskrbujejo domače kmetovalce in vrtičkarje s kmetijskimi nasveti, komentirajo pomembnejše dogodke v domovini in svetu, ne pozabljajo pa seveda na šport in razvedrilo.

Prvo številko lista so izdali ob pomoči obrtnikov iz Jasena, za drugo pa jim je nekaj denarja primaknila tudi krajevna skupnost. 90 izvodov druge številke "Jasenskega lista" so razdelili med sokrajane, za katere avtorji pravijo, da so jih dobro sprejeli. Tretja številka naj bi zagledala luč sveta še pred shodom, ki bo letos 6. septembra, med šolskim letom pa naj bi "izhajali" vsak drugi mesec.

D. P.

PRVA MEDNARODNA POLETNA GLASBENA ŠOLA

24. avgusta bo odprla vrata prva mednarodna glasbena šola, ki bo potekala v obliki delavnic, v katerih bodo udeleženci (predvidoma 36) v celodnevnem stiku s predavateljem in sicer od ponedeljka, 24. 8., do sobote, 29. 8. V prostem času bodo pripravili v parku pred nekdanjim vrtcem v Župančičevi ulici razna družabna srečanja, gostom pa bodo razkazali tudi krajevne zanimivosti.

Delavnica za klavir bo potekala v glasbeni šoli v Jurčičevi ulici, delavnica harmonike v Župančičevi, delavnici za violino in harmoniko pa na šoli Dragotina Ketteja. Vsak prijavljeni kandidat naj bi imel na razpolago prostor za vadbo prek celega dne.

Otvoritveni večer s koncertom bo 24. 8. ob 20.30 v domu na Vidmu. Predstavili se bodo predavatelji (kot solisti in kot člani komornih skupin): **Volodja Balžalorsky** (violina), **Fedja Rupel** (flavta), **Sonja Pahor Torre** (klavir) ter **Ernö Sebastian** (harmonika) z deli **Telemanna, Krombholza, McCaskilla, Zilcherja, Dvoraka, Chopina in Quatza.**

Zaključek šole bo v soboto, 29. 8., ob 20. uri v Domu na Vidmu, ko se bodo predstavili mladi udeleženci poletne šole. Ob tej priložnosti nam bodo pokazali, kako se da v tednu dni pripraviti za koncertni nastop.

Organizator mednarodne poletne glasbene šole je ravnatelj **Laszslo Balazs.**

D.P.

MNENJA

MASKA

Maska naj b nas zavarovala pred domnevnim sovražnim svetom tako, da bi mu dokazala, da smo dobri. Namen maske je prenarejanje in zanikovanje. Maske naj ne bi imeli za to, da bi z njo prikrivali bolečino in jezo, ker je njen namen prav to, da kaže, kako v človeku sploh obstajajta bolečina in jeza. Namen maske je, da zavaruje jaz, ki mu ni treba prevzeti nobene odgovornosti za zla dejanja, misli ali dela.

S stališča maske bolečina in jeza obstajata le zunaj naše osebnosti. Nobene odgovornosti ne nosimo za to. Za vse, kar se slabega zgodi, je kriv kdo drug. Krivi so drugi. Se pravi, da je tisti, ki trpi ali se jezi, vselej nekdo drug. Edini način, da to maškarado ohranjamo, je nenehno dokazovanje, da smo dobri. Dokazovanje lastne dobrote pa je hud in stalen notranji pritisk, ki smo ga siti do grla. Vendar se skušamo držati pravil. Kadar pa se jih ne držimo, skušamo dokazati, da imamo prav mi, ne pa drugi.

Pravzaprav se nam upira, da moramo živeti po pravilih drugih. To je naporno. Početi hočemo tisto, kar se nam zljubi. Včasih smo utrujeni, včasih jezni, včasih nam je vseeno, včasih nepremišljeno govorimo in obtožujemo druge. Seveda pa tudi to zanikujemo, saj si na vse pretege skušamo ohraniti varnost s tem, da nenehno dokazujemo, kako dobri smo.

Nekje globoko znotraj pa nam je tako popuščanje všeč. Sproščanje energije pomeni olajšanje, pa čeprav morda ne čisto jasno in neposredno in čeprav se takrat, ko to počnemo, morda ne vedemo prištevno. Del nas naravnost uživa, ko se naša negativna energija razliva po drugih. Temu se reče negativni užitek. Izvira iz nižjega jaza. Nižji jaz je tisti del nas, ki je pozabil, kdo pravzaprav smo.

Namen nižjega jaza je, da ohranja razločenost, dela, kar se mu zahoče, in ne občuti nobene bolečine.

Povzeto po knjigi Prebujajoča svetloba
Barbare Ann Brennan
Pripravila Neta Vergan

ITALIJANSKO ZLATO ZA SNEŽNIŠKO ZNAMKO

Letošnjo pomlad smo z veseljem sprejeli vest, da je snežniška poštna znamka proglašena za **najlepšo slovensko poštno znamko, izdano v letu 1997.** Te dni pa je prišla nova prijetna novica iz italijanskega mesta Asiago.

V Asiagu namreč poteka vsako leto prestižni mednarodni natečaj za najbolj uspele poštne znamke, izdane v preteklem letu. V razredu ekologije je slovenske poštne znamke zastopala prav planinska poštna znamka s podobo Snežnika in rdeče murke, značilne redke cvetke tega kraškega očaka. V hudi konkurenci je znamka osvojila prvo mesto in s tem zlato odličje, ki so ga predstavniki Pošte Slovenije prevzeli na zaključku te mednarodne prireditve 19. julija letos. Čestitke!

Spomnimo, da je snežniška znamka nastala po fotografiji domačina **Hinka Poročnika** iz Ilirske bistrice, kot poštno znamko pa jo je oblikoval **Boštjan Kenda Botas** iz Ljubljane. Pobudo za izdajo snežniške znamke je dalo ilirskobistriško planinsko društvo Snežnik, ki je 21. januarja lani skupaj s Pošto Slovenije pripravilo tudi odmevno predstavitev znamke, ob njej pa še premierno projekcijo TV filma o Snežniku "Skrivnostna notranjost Bele gore" v režiji **Igorja Likarja** in direktorja fotografije **Janeza Kališnika.** ***Vojko Čeligoj***

AFORIZMI

NAPOTEK ZA SPRAVO
Pribijte zvezdo na križ.

OSEBNOSTI
Bolj kot osebnosti leta so mi všeč osebnosti.

Za zmagovalci pridejo vedno zmagosralci.

STANDARD
Pred vojno Opatija, po vojni apatija.
Bruno Požar

CENTER ZA SOCIALNO DELO ILIRSKA BISTRICA

TEŽKO JE SPREMENITI VEDENJE LJUDI, ŠE TEŽJE PA NJIHOVE VREDNOTE

Center za socialno delo je ustanova, za katero lahko rečemo, da bi bilo najboljše, če je sploh ne bi bilo. Če ne bi poznali osebnih stisk, družinskih dram, alkoholizma in drugih odvisnosti, če bi si vsi želeli delati in delo tudi imeli in podobno... toda socialno službo imamo in takšna kot je, je ogledalo te družbe, sedanjega trenutka, v katerem živimo. In - če kje, potem se ravno v sociali nenehno pojavljajo novi pristopi za delo z ljudmi. Vloga socialne službe se spreminja v smeri od izobraževanja in razlag prednosti drugačnega obnašanja, prek prizadevanja, da bi uporabniki sami postali aktivni pri reševnju svojih težav, do same spremembe vedenja in kar je najtežje - spremembe vrednot.

O delu bistriškega Centra za socialno delo smo že večkrat pisali - predvsem o raznih skupinah, ki delujejo v njegovem okviru. Tokrat je naš namen shematsko prikazati vse dejavnosti, ki jih vodijo na Centru. O delu Centra smo se pogovarjali z direktorico **Mirando Vrh.**

Če bi se izrazili bolj po "zdravniško", bi lahko dejavnost Centra razdelili na dve veji: na preventivo ali preprečevanje ter kurativo ali zdravljenje.

"Zdravljenje" ali storitve, namenjene odpravljanju socialnih stisk in težav

Sem sodijo:

· **prva socialna pomoč,** kjer ne gre za globlje strokovno svetovanje, pač pa za zagotavljanje osnovnih informacij o tem, kje in kako posameznik lahko uveljavlja svoje pravice (zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, brezposelnost itd.)

· **osebna pomoč:** svetovanje in vodenje posameznika za izboljšanje njegovih socialnih zmožnosti; pomoč posameznikom, npr. duševnim bolnikom, staršem prizadetih. Posamezna delavka lahko spremlja posameznika od nekaj mesecev do več let; gre za življenjsko spremljanje človeka

· **pomoč družini za dom:** svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani; delo z družino kot celoto: družinsko svetovanje, razveze, rejništva, ukvarjanje z zanemarjenimi otroki

· **pomoč družini na domu:** pomoč starejšim, kronično bolnim osebam, invalidom, dru'inam s kronično bolnimi otroki itd.

· **socialna preventiva:** preprečevanje nastajanja socialnih stisk in težav

Na Centru vsako leto obdelajo okrog 2000 vlog za otroški dodatek, vloge za denarne dodatke, urejajo porodniške dopuste, rejništva, skrbništva, starševske dodatke, razveze zakonskih zvez, svetujejo in sodelujejo z odvisniki in njihovimi starši, starši otrok s telesno ali duševno prizadetostjo, invalidi, urejajo stike po razvezi, preživnine ipd.

Preprečevanje

Na podlagi stanja v okolju Center organizira preventivne programe in dejavnosti z namenom, da bi preprečili nastajanje in širjenje težav v življenju posameznika. V sklopu bistriškega Centra za socialno delo delujejo:

· **Sončki:** skupina 20 osnovnošolskih otrok, ki prihajajo v prostore Centra vsak dan po pouku. Tu dobijo topel obrok, pomoč pri pisanju domačih nalog in učenju, na izletih pa spoznavajo širše okolje. Delavci, zaposleni prek javnih del, jim pomagajo pri oblikovanju pozitivne samopodobe, učijo pa jih tudi, kako na ustvarjalen način preživeti prosti čas.

· **Plamenčki:** skupina srednješolcev in študentov, ki se srečujejo enkrat tedensko, se pogovarjajo o aktualnih problemih, izvajajo in spoznavajo dejavnosti glede na lastno zanimanje

· **Mladinske delavnice:** izvajajo jih v osmih razredih, vsebinsko pa so usmerjene na preprečevanje zasvojenosti z drogami. V tem projektu delata dve strokovni delavki Centra. Letos so delavnice izvajali na obeh bistriških šolah in v Podgradu, ker pa je zanimanje veliko večje, si prizadevajo usposobiti čimveč prostovoljnih izvajalcev, predvsem študentk s področja socialnega dela. Predlani so usposobili dve dekleti. Strokovni delavci naj bi projekt le strokovno vodili. Dejavnost poteka v obliki krožka po pouku. Financirajo se s pomočjo denarja, pridobljenega na javnih razpisih.

· **Program za humanizacijo odnosov:** gre za socialno-zdravstveno preventivo na področju odvisnosti, odnosov med spoloma, spolnosti, aidsa ipd. Center tu sodeluje s šolsko svetovalno in patronažno službo. V program so vključeni vsi sedmi razredi vseh osnovnih šol, poteka pa v obliki celodnevne delavnice. Vsak razred razdelijo v dve skupini, z vsako pa delata dve izvajalki. Ta program je zajel vse osnovnošolske generacije v zadnjih sedmih letih.

· **Skupine starejših za samopomoč:** v teh skupinah je v ospredju druženje ljudi, ki so osamljeni in pogrešajo stik z ljudmi. V skupinah se pogovarjajo, povabijo medse kakega zanimivega sokrajana praznujejo rojstne dneve, praznike (božič...), ena skupina deluje na Velikem Brdu, dve v Domu za starejše občane, ena v prostorih glasbene šole in ena v prostorih Centra. Tudi za ta program si prizadevajo usposobiti več prostovoljcev - mlajših upokojenk in upokojencev.

· Deluje tudi **skupina za pomoč pri urejanju ljudi**, odvisnih od alkohola in njihovih družinskih članov. Na srečanja prihajajo predvsem ljudje, ki živijo z alkoholikom, tako da gre v bistvu za pomoč za samopomoč. Te ljudi želijo (po ključu realitetne terapije) naučiti predvsem, kako naj poskrbijo zase, da bodo lažje živeli in preživeli v dani življenjski situaciji. Srečujejo se vsak drugi četrtek od oktobra do maja.

Člani skupin starejših za samopomoč na junijskem "končnem" izletu v Portorožu (slike: arhiv CSD)

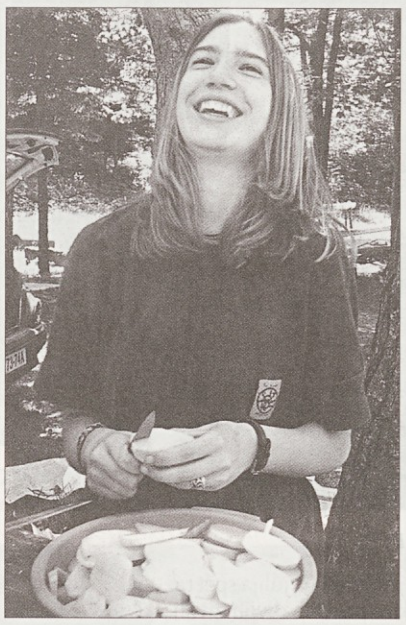

Petra: "Tu, na Paki je še krompir slaščica!"

Oblikovanje preventivnih programov je odvisno predvsem od vsakega posameznega centra za sociano delo. Za be'igrajskega so npr. značilna posebna zatočišča, bistriški je "iznašel" novost - skupino Sončki. Za delo v preventivnih skupinah delavke Centra ne prejemajo prav nič višjih plač. Poleg tega jih je tudi po številu malo: denarja dobijo za plače petih strokovnih delavk, od katerih vse delajo tudi na področju preventive, ter za 2,5 administrativni delavki. Vsaka strokovna delavka je zadolžena za enega od projektov, poleg tega pa morajo pripravljati razna poročila, voditi evidence, izvajati supervizije... Skoraj na vseh področjih pa si želijo usposobiti in v delo vključiti čim več prostovoljcev.

Na vprašanje, kako bi lahko ocenili uspešnost dela Centra, Miranda Vrh odgovarja, da je njihovo delo težko ocenjevati. So pač le ena izmed ustanov, ki se ali bi se morale ukvarjati z družbenimi problemi. "Lahko pa rečem, da vsi tisti, ki so vključeni v kakršenkoli program, sprejemajo odgovornost za svoje življenje. Ti ljudje imajo smisel, vidijo svoj cilj. Prepričani smo, da je "Sonček" ena takšnih skupin, ki se obnesla, saj so se vanjo vključeni učenci, ki bi brez pomoči osnovno šolo komaj končali ali pa sploh ne, že vpisali v srednje šole. Vse bistriške šole pa ze podpirajo program mladinskih delavn in program za humanizacijo odnosov.

Dragica Pros

Prvega julija so na bistriškem Centru za socialno delo začeli izvajati storitev pomoč družini na domu. Ker gre po Zakonu o socialnem varstvu za nalogo, ki jo mora izvajati občina, je bistriški Center sklenil z občino pogodbo o izvajanju te pomoči. Financirajo jo z denarjem iz republiškega proračuna, v ta namen pa so že zdaj zaposlili dve delavki, tretjo pa bodo po novem letu. Podobno pomoč na domu so prek javnih del začeli izvajati že v letu 1992, vendar je za ta del kmalu zmanjkalo denarja. Kljub temu je Center gospodinjsko pomoč ša naprej izvajal in sicer s pomočjo mlajših upokojenk ali brezposelnih žensk, ki so dobivale za svoje delo minimalno mesečno nagrado. Teh prostovoljk je deset, skrbijo pa za dvanajst pomoči potrebnih ljudi.

Z novo delovno silo bo pomoč na domu deležnih še več starejših oseb, invalidov in kronično bolnih. Delavki enkrat ali večkrat tedensko, odvisno pač od potreb, obiščeta trenutno dvanajst takšnih ljudi. Storitev pa obsega gospodinjsko pomoč (priprava hrane, čiščenje, pranje, likanje), pomoč pri vzdrževanju osebne higiene ter ohranjanju socialnih stikov. Tako lažje preprečujejo zgodnje nastanitve v prenaseljenih domovih za starejše ljudi, kar je seveda tudi veliko dražje. Ljudje pa so s storitvijo zelo zadovoljni, saj lahko ostanejo doma, med svojci in v domačem okolju. Zaenkrat so pomoči deležni brezplačno, predvidevajo pa uvedbo prispevka v skladu z dohodki in monostmi upravičencev.

Skupina za samopomoč v Domu starejših občanov z mentoricama Mimico Primc in Marijo Lenarčič

Udeleženci mladinskih delavnic med dvodnevnim zaključnim "taborom" v lovski koči Paka

TABOR ČETE MALI INDI - ILIRSKA BISTRICA 1

Grivče, 20. - 30. julij 1998

Izvidniki in vodnice (srednja starostna veja) stega Ilirska Bistrica 1 se tako kot vsi drugi skavti radi potepamo. Kot vsako leto smo se tudi letos odpravili na poletni tabor - na deset dni pravega skavtskega življenja v naravi. Nestrpno smo pričakovali ponedeljek, 20. julija, ko smo se s težkimi nahrbtniki, polnimi pričakovanj, odpravili proti Ajdovščini, v vas Grivče, kjer smo si letos izbrali skavtski prostor.

Sončno jaso smo v dobrih dveh dneh z veliko dobre volje in s spretnimi rokami preuredili v tabor, na katerega bi bil ponosen vsak skavt. Postavili smo šotore, kuhinjo, ognjišče, klopi, gugalnico, oglasno desko, WC in odbojkarsko igrišče. Poleg tega smo bližnja potoka preuredili v hladilnik, pomivalnico posode in umivalnico. Na koncu smo postavili še jambor, na katerem sta čez dan plapolali skavtska in slovenska zastava, ponoči pa zastava tabora, ki smo jo naredili sami.

Letošnji tabor smo poimenovali kar po imenu naše čete - Mali Indi, kajti kot Indijanci smo bili tudi mi iznajdljivi in povezani v celoto. Pripravljeni smo bili sprejemati drugega kot brata ali sestro in ceniti njegovo drugačnost. Čez dan smo z voditeljema **Tomažem Bubničem in Danijelom Brentinom** utrjevali znanje iz orientacije, prve pomoči in poznavanja narave. Z **Nino** smo se pogovarjali o "drugačnih" ljudeh in s **Katjo** izdelovali okraske za na ruto. Kosila smo si izvidniki in vodnice kuhali sami, medtem ko so nam večerje pripravljali **Jerneja** in **Kristina**. Postavili smo tudi tipi - pravi indijanski šotor.

Tabor smo popestrili z obiskom bazena v Ajdovščini, enodnevnih hajkov na Sinji vrh, s katerega se nam je odprl čudovit razgled na celo Vipavsko dolino. Posebno doživetje tabora pa je bila prog preživetja, na kateri so izvidniki in vodnice s pomočjo potnih znakov premagovali razne zahtevne ovire in odgovarjali na vprašanja, postavljena na kontrolnih točkah.

Poskrbljeno je bilo tudi za duhovnost. Naša duhovna asistenta **Viljem Čušin** in kasneje **g. Lojze Suba** sta skrbela, da smo v sveti maši v skavtskem prostoru začutili še globlo povezanost med skavti, Bogom in naravo. Vipavska dolina nas je obdarila s pisano vremenom - visokimi temperaturami in močno kraško burjo, ki nam je s svojim plesom raztrgala dva šotora. Ob četrtek smo imeli skavtske obljube. Osem skavtov je moralo naši voditeljici **Polon Benigar** najprej dokazati znanje iz skavtskem izpitu, nato pa so pri sveti maši obljubili, da bodo vedno služili Bogu in domovini. Po obljubah smo imeli pravo skavtsko zabavo, saj smo bili vsi vesel novih članov v naši organizaciji.

MAŠUN - IZLETNIŠKA TOČKA IN UČILNICA V NARAVI

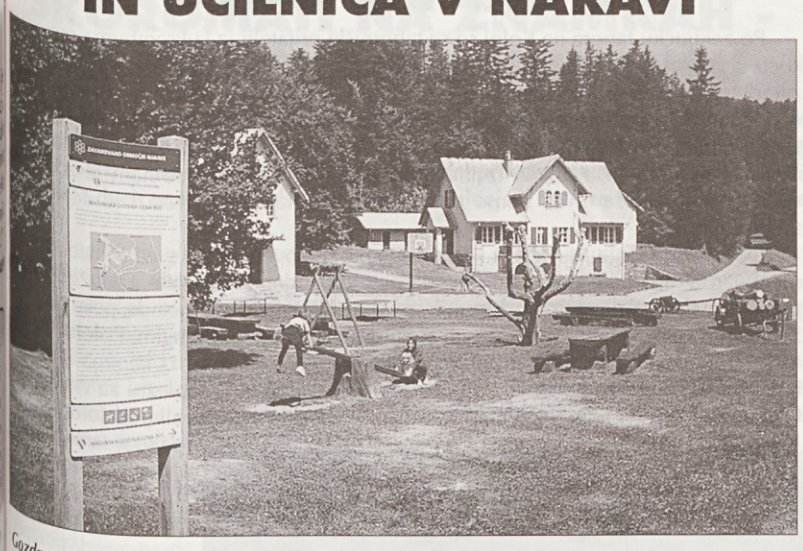

Gozdno postojanko Mašun obiskuje vse več izletnikov. Urejenost, mir pa tudi domači pršut in okusna hrana naredita svoje!

Mašun, ki leži 1000 metrov visoko sredi nepreglednih snežniških gozdov, je zavarovano območje in je zaradi svoje neokrnjenosti prava učilnica v naravi. Nekdaj je na tem področju delalo in živelo 80 do 100 gozdarjev iz okoliških vasi pa tudi iz Bosne, nekateri s tudi po več kot 50 konji. Danes objekti na Mašunu, čigar bogastvo so začeli že v 19. stoletju izkoriščati nemški knezi Schönburgi - Waldenburgi, izgubljajo svoj gozdarski pomen, kraj pa vse bolj obiskujejo ljubitelji miru in bogate flore in favne. Pozimi pa se v ponudbo vključi še smučanje.

Za lepo urejeno naselje na Mašunu že nekaj let skrbi družina **Bolčina**: zlasti Erika in Mitja, ki ju srečamo v gostišču, pa tudi brat in starši. Gostišče so uredili v prijetno turistično postojanko, kamor se - tudi zaradi njihove gostoljubnosti - mnogi gostje radi vračajo. Gostišče premore 14 sob s 30 ležišči, ki so v poletni sezoni polno zasedena. To poletje prihaja na Mašun zelo veliko domačih izletnikov - ob koncu tedna tudi nekaj sto - med njimi pa Italijani, Avstrijci... Obisk je dober tudi pozimi, nedvomno pa bi sem privabili še več ljudi, če bi uredili smučarski teren blizu gostišča. Velika pridobitev za Mašun je spomladi odprta gozdna učna pot, dolga 1700 metrov. V bistriških papirnicah lahko dobite tudi ob tej priliki izdano knjižico **"Mašunska gozdna učna pot"** (Š. Habič, A. Smrekar, G. Bolčina), ki opisuje samo pot pa tudi rastlinstvo in živalstvo v Snežniških gozdovih. Sedanji oskrbniki gostišča so za svoje delo prejeli občinsko republiško priznanje, sami pa pravijo: "Z delom na Mašunu, ki se začne zgodaj zjutraj in konča pozno zvečer, bomo preživeli, ne pa tudi obogateli..."

Besedilo in slike Petar Nikolič

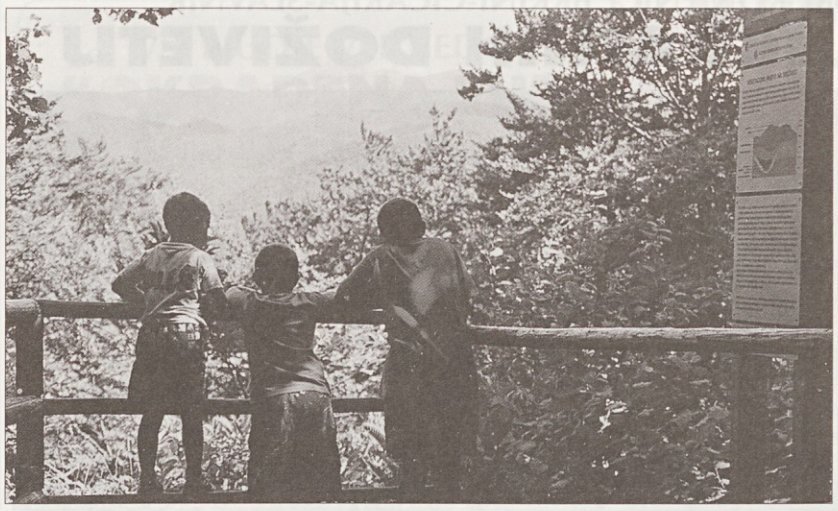

Z Anine skale na mašunski gozdni učni poti (skala je dobila ime po Schönburški princesi) se odpira enkraten pogled na Snežnik

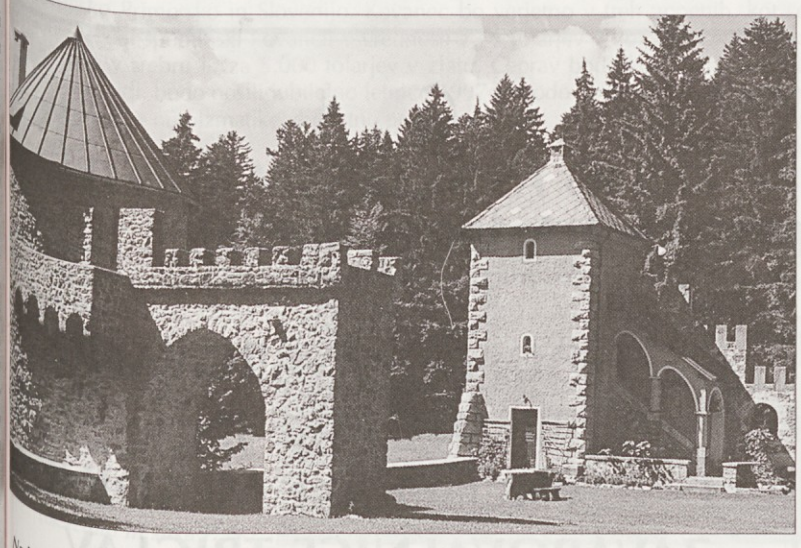

Na bližnji jasi izstopajo ostanki lovskega gradiča, ki so so ga požgali leta 1943. Tako uničen je stal kar nekaj let, potem pa ga je uredil nek bogataš, ljubitelj gradov iz Italije. Danes je objekt občudovanja številnih turistov in fotografov.

Erika in Mitja Bolčina: "Dela je veliko, toda težko verjameva, da bova na račun tega obogatela."

Ob koncu 41. seje občinskega sveta, ki je 7. avgusta potekala na Mašunu, so svetniki medse povabili tudi Mitjo in Eriko Bolčina. Mitja je povedal, da trenutno za gostišče skrbijo le tri zaposleni - sam s sestro ter kuhar. Za širitev dejavnosti pa bi morali zaposliti še kakega delavca. Radi bi izboljšali predvsem zimsko ponudbo. Pogovarjajo se o nabavi snežnih topov, radi pa bi uredili še smučišče na že obstoječi poseki, usposobili dve vlečnici, dve tekaški progi itd. Ne bi se bali tudi širitve svoje dejavnosti na Sviščakih. Mitja je dejal, da zelo dobro sodelujejo z gozdarji, hvaležni pa bi bili za pomoč države in občine, ki je do zdaj še niso bili deležni, za dosedanjo pomoč pa se zahvaljujejo krajevni skupnosti Knežak. Predsednik občinskega sveta **Zorko Šajn** in župan **Stanislav Prosen** sta spomnila, da so Bolčinovi **leta 1996 prejeli občinsko priznanje za najbolj urejen kraj v občini ter državno priznanje za 2. najbolj urejen kraj (za Roglo) v državi**. Obljubila sta tudi, da bo (zlasti zimsko) vzdrževanje ceste iz bistriške smeri proti Mašunu boljše, saj je le-ta prekategorizirana v lokalno. Izrekla sta jima vse priznanje za prizadevanja in dobro delo.

D. P.

Pri svoji časti obljubljam...

Rekreacija po naše

Skavt je vztrajen in pogumen (in umazan)

Prav gotovo pa je bil zadnji večer poseben za vsakogar. Po skavtskih porokah, kjer sta si dva para obljubila zvestobo do naslednjega tabora ter po krstu tistih skavtov, ki so bili na taboru drugič, je sledila podelitev diplom in spominskih slik. Ob tabornem ognju smo si na palčkah spekli pravo skavtsko večerjo - twist (skavtski kruh) in pečeno meso.

Tako se je tudi ta tabor iztekel, lepi spomini pa ostjajo. Mi, skavti, pa že težko pričakujemo naslednje leto, ko bomo spet skupaj na taboru. Pridružite se nam tudi vi! *Lep skavtski pozdrav*

Bi-Pi Nina

NA TABORU OB KOLPI

Že sredi marca je v našem rodu padla odločitev, da bomo letošnje poletje taborili ob Kolpi. In res smo (od 13. do 24.) julija postavili svoja platnena bivališča pred vasjo Žaga, tik ob tej prelepi slovenski reki. Letos pa po dolgem času nismo bili sami, saj se nam je pridružilo 20 koprskih tabornikov, članov Rodu srebrnega galeba, s katerimi smo navezali veliko prijateljskih stikov in upam, da bomo še naprej uspešno sodelovali. Tako je udeležba na taboru po nekaj letih spet dosegla rekordno številko zadnjih let, saj nas je bilo skupaj kar 110.

Šesti dan tabora je svoje šotore poleg naših postavilo še 20 skavtov iz daljnega Luksemburga, tako da je bilo prav živahno. Z njimi prijateljujemo že dve leti, saj smo se spoznali že na taboru v Bohinju in še istega leta srečali tudi na "njihovem terenu" v Luksemburgu.

Nikakor pa ne smem pozabiti omeniti nepogrešljivih kuharic, ki sta bili vedno na delu in iz dneva v dan skrbeli, da nismo bili nikoli lačni.

In kaj smo sploh počeli? Murenčki, ki so bili z nami le en teden, so predvsem skozi igro spoznavali osnovne taborniške veščine, poleg tega pa so se pridružili medvedkom in čebelicam pri poslušanju pravljic, risanju na prodnike, ustvarjanju z glino, volno, blagom in še pri mnogih drugih zanimivih rečeh. MČ-ji pa so opravili tudi veščino gozdarja in se odpravili na celodnevni izlet. Zahtevnejši program so imeli gozdovniki, ki so se izpopolnjevali v znanju orientacije in prve pomoči, čisto sami pa so naredili tudi splav in pravi reciklažni center. Čisto vsi pa so se odpravili na bivakiranje, kjer so izvedeli nekaj več o življenju v naravi in se predvsem dobro imeli. Tisti najstarejši, popotniki in grče, so poleg tega, da so skrbeli, da je vse potekalo brez zapletov, pripravili tudi tradicionalni krst, kjer smo medse sprejeli kar 40 novih tabornikov.

Seveda ni manjkalo tudi športnih aktivnosti, saj smo organizirali tekmovanja v odbojki, košarki in nogometu, starejši pa smo se pomerili še v balinčkanju, metanju kamna in plavanju. Ob večerih smo se vsi zbrali ob tabornem ognju, prepevali taborniške pesmi, poslušali šale in se nasploh zabavali. Naklonjeno nam je bilo tudi vreme, ponagajala nam je le mrzla Kolpa, kar pa nas ni ustavilo, da se vseeno ne bi vsak dan namakali v njej.

Mislim, da je bilo prav vsakemu malo hudo, ko smo se odpravljali domov, in da se bomo drugo leto vsi radi vrnili.

Petra Šajn

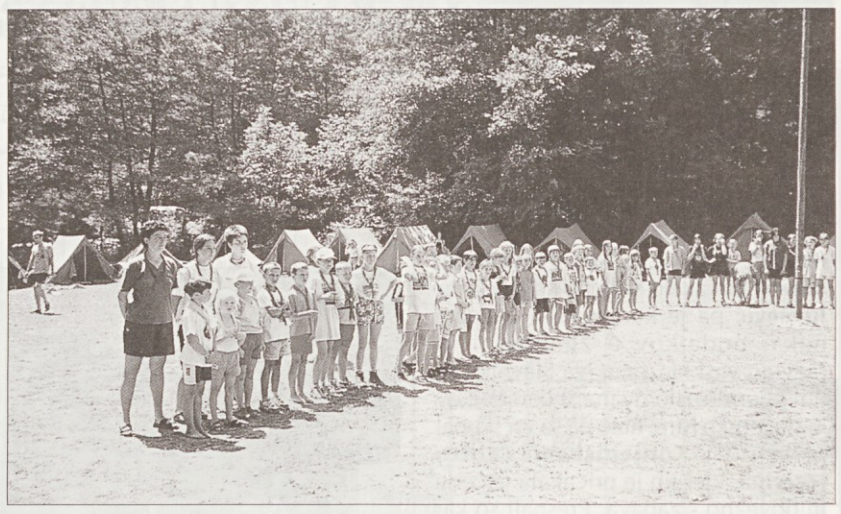

Jutranji zbor: kateri straži so danes ukradli zastavo ?

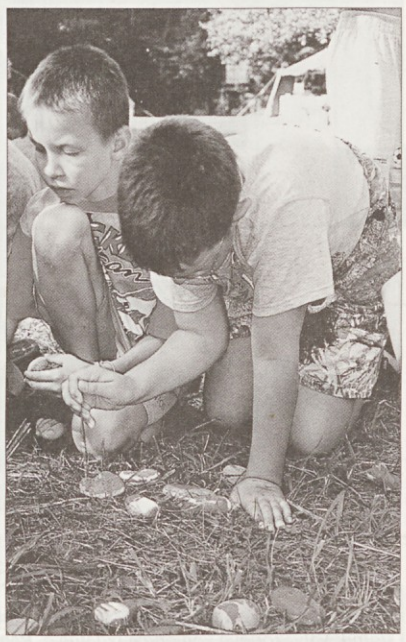

Kamenček postane pikapolonica

POHOD SNEŽNIŠKE KONJENICE BRKINI-ČIČARIJA-SLAVNIK

DVA DNI ENKRATNIH DOŽIVETIJ

25. in 26. julija 1998 je Snežniška konjenica, ki deluje v okviru Konjeniškega društva Snežnik Ilirska Bistrica, organizirala dvodnevni pohod konjenikov po Brkinih in Čičariji. Namen pohoda je bil promovirati turistične kmetije v naši občini.

Zbor udeležencev pohoda je bil na **Žabovici**, 22 pohodnikov pa je na startu pozdravil župan **Stanislav Prosen**. Po vsej poti so jih ljudje pozdravljali in sprejemali odprtih rok. Spremljala pa jih je tudi predstavnica turistično infomativnega centra občine Ilirska Bistrica, ki je skrbela tudi za to, da pohodniki niso bili žejni in lačni.

Pohodniki so iz Žabovice krenili **proti jezeru Mola, prek Klivnika v Podbeže**, kjer so konjenike pogostili člani krajevne skupnosti. Pot so nadaljevali v smeri proti Podgradu, kjer so bili spet deležni pijače in slaščic, nato pa so krenili proti

Snežniška konjenica na jezu pri Novakovi domačiji: prijetna osvežitev

Snežniška konjenica na poti proti Klivniku

Hrušici. Tu jih je na **turistični kmetiji Mavrič** pričakalo odlično kosilo, **Ester Jurišević** pa je konjenikom zaupala nekaj podatkov o zgodovini in razvoju vasi Hrušica. Na Slavniku se jim je pridružilo dvanajst konjenikov iz slovenske Istre, nato pa so vsi skupaj pristali v **Konjeniškem centru Jezerina**, kjer jih je pričakala večerja in obvezno - zabava. Prespali so kar na senu, kot se za konjenike seveda spodobi.

Drugega dne so navsezgodaj odšli proti **Pregarjam** in se nato ustavili na **Karlovici**, kjer so se okrepčali s pijačo. Naslednja postanka so imeli **v Posrtvici** ter **na Premu**. Tu so si ogledali Kettejevo rojstno hišo in grad. V **Novakovi domačiji** so si ogledali staro črno kuhinjo z ognjiščem, krušno peč in mlin. Med potjo so se ustavili še na turistični kmetiji Bubec, pohod pa zaključili v **gostilni Korajžnik**.

Po 110 kilometrih ježe v vročini so konji in konjeniki na cilj prispeli nepoškodovani in zdravi, polni dobre volje in lepih vtisov, zato so si obljubili, da se bodo na podoben pohod podali tudi drugo leto.

Največ zaslug za ta pohod gre gotovo predsedniku Konjeniškega društva **Andreju Jelenu**, stotniku Snežniške konjenice **Jadranu Deklevi** ter **Vladimirju Vinšku**. Konjeniško društvo Snežnik Ilirska Bistrica je zelo aktivno in veliko prispeva k turistični promociji občine. Vsi skupaj pa si želimo, da bi tako ostalo tudi v prihodnje!

Besedilo in slike Mojca Memon
Turistično informativni center

*Udeleženci-člani kluba **Ranč Wili** s slovenske Istre na Slavniku*

*Z leve: konjenik z Vrhnike, stotnik Kontrabantarske konjenice iz Cerknice **Janez Martinčič**, stotnik Valvazorjeve konjenice iz Litije g. **Repina** ter stotnik domače konjenice **Jadran Dekleva** v dolini Posrtvice*

milka
Pedikerski salon
Milka Prosen
viš. m. s.

LUKSEMBURŠKI SKAVTI V ČRNEM DOLU

Po zaključku tabora na Kolpi so se taborniški prijatelji iz Luksemburga preselili v kočo v Črnem Dolu. Povedali so nam, da jim je bilo ob Kolpi zelo zelo lepo - tudi zaradi tega, ker so tam spoznali še eno skupino tabornikov - Koprčane. Zelo dobro so se počutili tudi sredi snežniških gozdov, nad katerimi so najbolj navdušeni. "Podobnega gozda, čeprav smo potovali in bivakirali po severni Portugalski, Španiji in drugih nismo nikjer srečali. Ko smo iz Ilirske Bistrice potovali sem, se nam je zdelo, da vožnji ne bo konca in da bomo prišli ven nekje na koncu sveta," je dejal vodja skupine **Frederic**.

Doma so iz kraja Mersch in ker je zavetnik njihovega kraja sveti Mihael, se tudi njihov "rod" imenuje po njem. Povedali so, da si denar za izlete zaslužijo sami s pranjem avtov, izdelovanjem adventnih venčkov, kuhanjem marmelade, peko piškotov. Svoje izdelke prodajo, največkrat kar svojim staršem, pa tudi drugim. **Polona Čeligoj** nam je povedala, da so se od njih marskikaj naučili (npr. kako iz kamnja in zemlje izdelati "štedilnik" za kuhanje...), da so zelo skromni in zelo hvaležni za vsako stvar. Čeprav so imeli na razpolago celo kočo, so mladi skavti prebivali pod šotori, kuhali pa so si sami zunaj na svojem "štedilniku".

Skavti iz Luksemburga pred kočo v Črnem Dolu (slika D. P)

V tednu, ki so g... prebili v Črnem dolu, so se seveda povzpeli na Snežnik, opravili so pohod prek Kozleka na Prem in nazaj, člani bistriškega lokostrelskega kluba so jim pripravili tečaj, koprski prijatelji so jim razkazali obalo, ogledali pa so si tudi čudesa Postojnske jame.

Dragica Prosen

triglav premoženje
zavarovalnica triglav, d.d.

NEZGODNO ZAVAROVANJE PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE MLADINE ZAVAROVALNICE TRIGLAV

Začetek novega šolskega leta prinaša staršem, vzgojiteljem in učiteljem, poleg prizadevanja za kvalitetno vzgojo in izobraževanje naših otrok, tudi skrb za njihovo varno prihodnost.

Mlada življenja so dragocena, zato smo v Zavarovalnici Triglav tudi letos skrbno pripravili nezgodno zavarovanje za mladino. Potrudili smo se, da bodo starši otrok, dijaki in študenti pravočasno in temeljito obveščeni o letošnjih pogojih zavarovanja ter o dodatnih ugodnostih, ki jih bodo deležni naši zavarovanci.

Zakaj nezgodno zavarovanje?

Lahko smo še tako pazljivi, vseh nezgod ne moremo predvideti. S sklenitvijo nezgodnega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav, d.d. lahko omilimo finančne posledice, ki nastanejo v primeru nezgode vašega otroka in mu tako zagotovimo varnejšo prihodnost. Zavarovalnica Triglav jamči za izplačilo zavarovalnine, ne glede na to, kje je do nezgode prišlo (v vrtcu, v šoli, na cesti, doma, na igrišču). V primeru, ko zavarovanec zaradi nezgode ni mogel obiskovati vrca ali šole, izplača zavarovalnica dnevno odškodnino. Ustrezni del zavarovalne vsote za invalidnost se izplača zavarovancu, ki je postal trajni invalid zaradi posledic nezgode. V primeru izgube življenja zaradi nezgode pa izplača zavarovalnica dogovorjeno zavarovalno vsoto.

Dodatne ugodnosti

Če je zaradi nezgode potrebna nastanitev in zdravljenje zavarovanca v bolnišnici, zavarovalnica Triglav nudi dodatno ugodnost - izplačilo nadomestila za bolnišnični dan.

Za zdravljenje v bolnišnici se poleg tega zneska izplača še dnevna odškodnina. V primeru nujno potrebnega bolnišničnega zdravljenja v tujini zaradi nezgode, ki se je tam zgodila, izplača zavarovalnica dvakratni znesek nadomestila za bolnišnični dan.

Za nezgode, ki imajo za posledico več kot 50 odstotno trajno invalidnost, smo uvedli nov način obračunavanja izplačil po principu invalidnosti s pospešenim naraščanjem obveznosti zavarovalnice. V primeru invalidnosti nad 50 odstotki plača zavarovalnica, poleg 50 odstotkov dogovorjene zavarovalne vsote za invalidnost, še tri odstotke zavarovalne vsote za vsak odstotek invalidnosti nad 50 odstotki.

Ne pozabite

V pripravo na novo šolsko leto sodi tudi kakovostno nezgodno zavarovanje iz Življenjskega kroga Zavarovalnice Triglav. Za vse dodatne informacije smo vam prijazno na voljo na območni enoti v Postojni, na vseh predstavništvih ali pri vašem zastopniku.

FILATELIJA IN NUMIZMATIKA

ŠKOROMATI NA ZNAMKAH - PRIMORSKA NA KOVANCU

Vsekakor gre za uspešno domačo pobudo, ki bo prav kmalu tudi uresničena. Na predlog domačega Muzejskega študijskega krožka in Primorskega numizmatičnega društva je Pošta Slovenije uvrstila v program izdaj priložnostnih znamk za leto 1999 tudi izdajo dveh znamk s predstavitvijo najznačilnejših figur te naše izvirne pustne skupine.

Pred nekaj dnevi je izšel uradni program izdaj priložnostnih poštnih znamk za prihodnje leto, v katerem je določen tudi datum, 22. januar, ko bosta znamki dani v promet. Verjetno bosta pustna odbora v Hrušici in Podgradu izkoristila priložnost izida obeh znamk in ga pospremila s svečano prireditvijo, kot so bistriški planinci lani proslavili izid snežniške znamke. Doslej je Pošta Slovenije predstavila že tri izvirne pustne običaje: *ptujske korante* (1996), *cerkljanske laufarje* (1997) in letos *Borovo gostüvanje* - značilni pustni običaj iz Prekmurja. Vse doslej znane pustne znamke so naletele v domači in tuji filatelistični srenji na izjemno ugoden sprejem. Skupaj z znamkama s škoromati bodo izšle še po ena znamka, posvečena 150-letnici smrti *dr. Franceta Prešerna*, 175-letnici rojstva *Petra Kozlerja*, zagovornika Zedinjene Slovenije, 125-letnici rojstva generala in pesnika *Rudolfa Maistra*, 100-letnici rojstva *dr. Božidarja Lavriča* in še prvič posebna poštna znamka z voščilom naslovniku. Vsekakor bo začetek prihodnjega leta za številne filateliste pa tudi ostale ljubitelje poštnih znamk izredno zanimiv.

****

Že konec letošnjega leta pa pričakujemo tudi izid spominskih kovancev v čast 50-letnice priključitve Primorske k matični domovini. Banki Slovenije je ustrezen predlog poslalo domače Primorsko numizmatično društvo Ilirska Bistrica že v letu 1996.

Kljub temu, da je bil predlog sprva ugodno sprejet, so sledili številni zapleti, ki so ogrozili izdajo spominskega kovanca. Vztrajnosti predlagatelja, pritisku primorske javnosti pa tudi posredovanju predsednika Državnega zbora **Janeza Podobnika**, poslanca **Zmaga Jelinčiča** in vodstva Banke Slovenija gre zahvala, da bo spominski kovanec izšel in s svojo pojavo počastil polstoletni spomin na tako pomemben dogodek za slovensko Primorsko in Slovenijo. Kovanec bo verjetno v treh apoenih, kot so navadno izdani spominski kovanci: v vrednosti za 5 tolarjev v običajni izvedbi, za 500 tolarjev v srebru in za 5.000 tolarjev v zlatu. Čeprav bodo kovanci izdani po enoletni zamudi, bodo nosili jubilejno letnico 1997 in bodo za Primorce, še posebej za vse primorske numizmatike, enkratno novoletno darilo. *-oj*

DANES VOZ LE ŠE ZA OKRAS

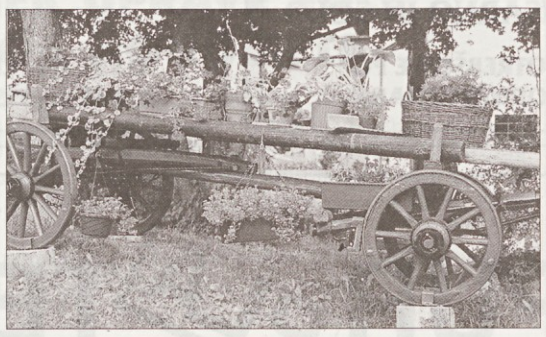

Vozovi, nekdanje nepogrešljivo kmečko prevozno sredstvo, so danes že muzejska vrednost. Da ne bi popolnoma pozabili nanje, so poskrbeli tudi v Vrbici. Voz so popravili, prebarvali in ga okrasili s cvetjem, tako da pritegne pogled vsakega mimoidočega.

(besedilo in slika P. N.)

BOGATA PAŠA NA MAŠUNU

Letošnje obilno medenje "huj" in drugih dreves je številne čebelarje poklicalo na delo v bližnje gozdove. Na področju Mašuna je teh kar precej, saj je po oceni čebelarjev tu postavljenih okrog 2500 AŽ panjev. Čebelarja **Lada Širco** iz Knežaka smo v fotografski objektiv ujeli v družbi otrok, ko jim je ponudil med kar iz satja. Otroci so bili zelo veseli nenavadne sladice, Lado pa nam je zaupal še svoje mnenje: "Mašunski med je gotovo eden kvalitetnejših!"

(besedilo in slika P. N.)

NAGRAJENCI IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Prejeli smo 9 pravilnih rešitev križanke iz 13. številke Snežnika. Žreb je določil da:

1. nagrado - **darilni bon papirnice Linea Art v vrednosti 1.500 SIT** prejme **Zorka Saje**, Rozmanova 5, 6250 Ilirska Bistrica,
2. nagrado - **3-mesečno naročnino** na časopis SNEŽNIK prejme **Martina Grlj, Smrtnikova 5**, 1000 Ljubljana,
3. nagrado - **majico** časopisa SNEŽNIK prejme **David Bizjak**, Rozmanova 24b, 6250 Ilirska Bistrica.

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Čestitamo!

Izrežite izpolnjeno nagradno križanko št. 14 in jo pošljite na naslov: **Uredništvo časopisa SNEŽNIK, KRIŽANKA, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica.**

Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali 3 nagrajence, ki bodo prejeli:

1. nagrada: **darilni bon pedikerskega salona "Milka" v vrednosti 1.500 SIT**
2. nagrada: **3-mesečna naročnina** na časopis SNEŽNIK
3. nagrada: **majica** časopisa SNEŽNIK.

Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki jih bomo prejeli do **ponedeljka, 24. avgusta 1998.**

Želimo vam veliko uspeha pri reševanju!

VSI LJUDJE VSE VEDO

"OKRADENA TUDI ILIRIJINA LETALONOSILKA"

Tiskarsko črnilo s poročila o kraji vesel občinskega grba na straneh zadnjega "Snežnika" se še ni posušilo, ko je občan izpod Prema zasledil novo tatvino na občinskem grbu. Tokrat so neznanci odnesli tudi **eno veslo** z grba Trgovskega podjetja Ilirija. Očitno nekdo zbira vesla z občinskih grbov. Le kam jih odlaga in za kaj jih potrebuje? Resda je ukradeno le eno veslo, vendar je dovolj, da tudi ilirijino galejo, predelano v letalonosilko, lahko zanaša. Da je to res, kaže tudi smer upodobljene zastavice na jamboru, ki plapola v nasprotno smer od zastavice v občinskem grbu. Trenutna smer ladje z ilirijinega grba je torej kar "rikverc".

Tudi tokrat na postaji policije ne dajejo izjav. Očitno primer raziskujejo in zaradi varnosti podatkov nočejo odkriti do sedaj zbranih dokazov. Neuradno smo zvedeli, da je primer tatvine vesla na "Ilirijini letalonosilki" bolj kompliciran, kot zgleda na prvi pogled. Grb podjetja ILIRIJA namreč sploh ni v skladu z občinskim odlokom, sprejetim davnega leta 1975, in pred policijskim posegom bo morala ukrepati tudi bistriška občina. Pa bo občina po triindvajsetih letih vendarle ukrepala v skladu z odlokom? Verjetno ne bo s strani občine storjenega prav nič, saj bi občina morala najprej pomesti pred svojim pragom. Še vedno si namreč zakriva oči pred svojo napako in še kar naprej uporablja poštno nalepko z defektnim oziroma okradenim občinskim grbom. *-jm*

V NOVEM ŠOLSKEM LETU VARNO IN UDOBNO

Sodobno opremljeni avtobusi za prevoz šolarjev na predstavitvi (slika P. N.)

Za osnovnošolce, ki jih v šolo vsako jutro pripelje avtobus, se bo novo šolsko leto začelo še bolj varno in udobno. 17. julija je namreč pred Osnovno šolo Dragotina Ketteja ob prisotnosti predstavnikov občine, upravne enote in ravnateljev šol direktor podjetja I&I **Ivan Durkov** predstavil šest novih avtobusov za prevoz otrok. Vozila izpolnjujejo vse evropske kriterije tudi glede notranje opreme, tako da bo za varnost otrok res poskrbljeno.

Novi avtobusi bodo omogočili tudi vzpostavitev novega režima rednih linij avtobusnih prevozov na območju občine, ta pa začne veljati 1. septembra. Občina bo imela 150 tisoč kilometrov registriranih linij. Zdaj, ko so povečali vozni park na 24 sodobno opremljenih avtobusov, na I&I razmišljajo, da bi del prevozov opravljali kot mestni promet. Idejni projekt je že narejen, uresničen pa naj bi bil do konca tega leta. Po zaključeni naložbi, vredni 1,6 milijona nemških mark, ter z njo povezani spremenjeni strukturi voznega parka, je podoba Poslovne enote Ilirska Bistrica bistveno drugačna, obeta pa tudi večjo kvaliteto in zadovoljstvo uporabnikov.

Petar Nikolič

NAGRADNA KRIŽANKA št. 14

					ZAGREB	GOSPOD (ANGL.)	OBOLENJE ŽIL	PLANINSKA ROŽA	AMERIŠKI PISATELJ	LEPA HIŠA	IME ATLETA BOLDONA	SKLADATELJ MIRSKI	IME JUSTINA	ŠPANSKI NARODNI JUNAK	SESTAVIL: M. M.
															ANTON INGOLIČ
					ZAŠČITE PROTI STRELI										
					ITALIJAN. PEVEC						GRAD PRI PTUJU	SREDNEVEŠKA VEDA	PAMET	HOTEL V POREČU	
					IRAŠKA LUKA										
TEGA MESECA			ANTIMON	OKROŽJE V ANGLIJI						NEMŠKA PISATELJICA / KITAJSKA ZNAMENIT.					MESTO V ITALIJI
FRANC. TEROR. ORGAN.				ARIJA (ORIG.) / ANTON PETJE					SLOVEN. TELOVADEC / POVEZAVA						
USNJE PRI ČEVLJIH						SLOV. LIT. ZGODOV. / GR. BOG USODE							KAZAL. ZAIMEK / RIMSKI PESNIK		
RAY CHARLES			DIASKOPIJA / STEBELCE												
VRSTA HRASTA				VZDRŽNOST / KOPICA							PISATELJICA MIHELIČ				
PRIPOVEDNI PESNIK					GOROVJE V AZIJI / PRIPADNIK AZIJ. RASE						REKA V SRBIJI / NAVIGAC. POSTOPEK				
MESTO NA ŠVEDSKEM						EGON KUNEJ / RASTLINA			VRSTA KAMNINE						
RADON			Ž. IME / MESTO V BELGIJI						AVSTRAL. MEDVEDEK / DEL GLAVE						
ATMOSFERA (KRAT.)				IME BRUNTLANDOVE				PROGA / RIBONUKLE. KISLINA				OSEBA IZ MAHABHARATE	ČEŠKI EKONOMIST ŠIK	100	IME UJEVIĆA
RT V ŠPANIJI				RAZKOSANOST											
AMERIŠKA TV POSTAJA				SLOVENSKI PESNIK											
ZNIŽANI TON E				KAZALNI ZAIMEK			STAROGRŠKI PEVEC				MESTO V FRANCIJI				

Rešitev nagradne križanke številka 13.:

VODORAVNO: SVETOVNO, POPIS, PRVENSTVO, OBIST, ATIKA, ANALEKTA, NAROD, CELESTIN, ANELIDI, ENA, KK, VB, ASO, EJ, NO, SLO, AISNE, ZIGOTA, KVOTA, CHIOGGIA, KL, DAKTIL, WG, STOG, OJSTRICA, AON, KANONIR, ILONKA, RA, ORR, LG, ANATEMA, PO, MOA, EIS, CAMOES, KOO, BN, OZKE SRAJCE, ZAGREB, SKLAD, PART, TARIK, KUNCI, PRI, ARES, EVNUH, LEK, MORO, JOSEF BRADL, REE, IRENE PAPAS, ARIANA, LOA, RC, TINE LOGAR, SKIT, NM

Občina Ilirska Bistrica

PETROL TRANSPORT

SUMA
Suma inženiring d.o.o.
PROIZVODNJA KOVANIH ELEMENTOV,
IZDELAVA OGRAJ, REŠETK IN VRAT PO NAROČILU
OIC Trnovo
Vilharjeva cesta 47, 6250 Ilirska Bistrica
tel/fax: 067/41-362

TRGOVINA ANA
GREGORČIČEVA 2,
ILIRSKA BISTRICA - DOM NA VIDMU
TEL.: 067/42-239
POSEZONSKO ZNIŽANJE DO 30%
- VISKOZA HLAČE
- BLUZE
- OBLEKE
- OTROŠKE MAJČKE
- OTROŠKI KOMPLETI
VLJUDNO VABLJENI!

Plama-pur

PAPIRNICA LineaArt
6250 Il. Bistrica
ROZMANOVA 2, 067/42-077

Gozdno Gospodarstvo Postojna

ProVITA®
Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

PAPIRNICA DOMEK
Tomšičeva 6
6250 Ilirska Bistrica
tel.: 067/42-215
... VSE ZA PISARNO IN ŠOLO
ŠOLSKE POTREBŠČINE PO ZELO UGODNIH CENAH!

IRBIS d.o.o.
Koseze 32c
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax.: 067/41-082
... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE
... VSE ZA PISARNO IN ŠOLO

MSR
FIZIOTERAPIJA IN TRGOVINA
Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156
- zelena zdravila
- čaji in čajne mešanice
- ortopedski pripomočki
- ortopedski vzglavniki
- madicinska kozmetika
- preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- obvezilni program
- Chicco program za otroke in otroška hrana
Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke na naročilnice (recepte).

primorje ajdovščina
ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA
CENJENIM STRANKAM NUDIMO:
- vse vrste gradbenih storitev, asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek, mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

PUR PLATEX d.o.o.
Gradišče 51
6243 OBROV
PE PODGRAD
Podgrad 110
6244 PODGRAD
Telefon: 067/85-031, 85-210

plastochem
trgovina in zastopstva d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica, Vojkov drevored 14, Slovenija
Tel.: +386 67 41-913, Tel./Fax.: +386 67 41-927
Poslovna enota: 1000 Ljubljana, Stegne 31, Slovenija
Tel.: +386 61 1592-729, Tel./Fax.: +386 61 1592-741
www.plastochem.com / e-mail: plastochem@siol.net
PRODAJNI PROGRAM:
GRANULATI:
- POLISTIREN
- POLIPROPILEN
- POLIETILEN
- POLIAMID
- ABS ...
Surovine in polproizvodi za kemično industrijo

urbančič
GOSTILNA • TRGOVINA • DISKONT
6250 Ilirska Bistrica, Vilharjeva 2
tel.: 067/42-372, fax: 067/41-207
CENJENI KUPCI,
VSAK PRVI TEDEN V MESECU
10 ARTIKLOV V AKCIJI!

TOKIS
Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica
Najem in prodaja prostorov za:
- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne
Informacije: tel. 067/81-188

Snežnik
UREDNIŠTVO
6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

podpis: _____

NOGOMET

KOČANIJA TRETJIČ PRVAK

V občinski ligi v malem nogometu se je junija 1998 v boj za zmago spustilo devet ekip. Dve koli pred koncem je vodstvo na lestvici s prednostjo treh točk prevzela ekipa Kosez. V strahu, da bodo Koseščani do konca ostali na vrhu lestvice in tako prvikrat osvojili prvenstvo, se je v Kočancih prebudila borbenost. V zadnjem kolu je **Kočanija** v tekmi proti ekipi **Surova scena** zmagala s 3 : 0. S to zmago je postala ekipa Kočanije tretjič zapored prvak OLMN Ilirska Bistrica. Predstavnik športne zveze **Zdravko Debevc** je kapetanu Kočanije **Borisu Iskri** izročil prehodni pokal v trajno last. Drugo mesto je osvojila ekipa **Kosez,** tretje pa **ŠD Carina.** Veselje Kočancev in njihovih navijačev je bilo še toliko večje, saj so letos že osvojili pokal športne zveze.

MNK Kočanija, stojijo: Grilj (vodja), Fabec, Maljevac, Brožič, Poklar, čepijo: Iskra (kapetan), Mahne, Vrh, Prosen

DRAGO OSTAJA Z MLADIMI

Izkušeni trener in še večji pedagog **Drago Ljubišić-Šiki** se je po enajstih letih dela s člansko ekipo Bistrice odločil, da se bo v tej sezoni posvetil le delu z mladimi. Vodil bo mladince in kadete, hkrati pa bo učil nove trenerje, ki bodo delali s starejšimi dečki in U-12.

SESTANEK UPRAVE ŠOLE MALEGA NOGOMETA

Konec julija so na sestanku uprave šole malega nogometa "Bistrc", ki že leto dni deluje v sestavi NK Ilirska Bistrica, razpravljali o finančni situaciji in trenerskem kadru za mlajše selekcije. Sestanka so se udeležili tudi starši in mladi nogometaši. Dogovorili so se, da se bodo, poleg z obstoječimi trenerji, za sodelovanje pogovorili z **Vasjo Novakom** in **Vojkom Kalcem,** ki je moral zaradi poškodbe kolena selekcijo U-10 prepustiti **Borisu Galekoviću**.

Uprava se je staršem tudi zahvalila za materialno pomoč pri nabavi nogometne garniture (dres, športna torba, žoga, trenerka, anorak) za vsakega izmed mladih nogometašev.

BERGINC DOBIL LICENCO

Dolgoletni član NK Ilirska Bistrica **Božko Berginc** je po dvajsetih letih ukvarjanja z nogometom v Primorski in 3. SNL nedavno pridobil licenco C, ki mu omogoča in dovoljuje treniranje vseh mlajših selekcij. Berginc, poznan kot prizadeven in kvaliteten športnik, je diplomo prejel na Fakulteti za šport v Ljubljani po uspešno zaključenem šestmesečnem tečaju. Pri tem sta mu stala ob strani Športna zveza Ilirska Bistrica, ki je deloma financirala tečaj, ter vsem poznani "Maestro".

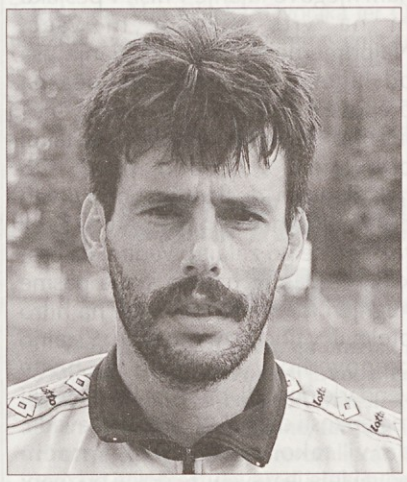

KONČAN PRVI DEL PRIPRAV

Članska ekipa NK Ilirska Bistrica: stojijo: Ljubišić - trener, Šakelšek, Maslo, Berginc, Počkaj, Mršnik, Mikuletič, Frank, Rusjan; čepijo: Udovič, Radič, Šlosar, Kešanski, Starc, Nunić, Tomšič

Nogometaši Ilirske Bistrice so pod strokovnim vodstvom tandema Berginc - Udovič po desetdnevnih pripravah na Kampu končali prvi del priprav. Upoštevajoč počitniško sezono se je število nogometašev gibalo med 12 in 16, ki pa so vse naloge marljivo opravili. Med znanimi imeni se nista pojavila **Nunić in Radić** (prvi jeodšel v Renče, drugi pa k "Jadranu" v Kozino prišli pa so **Rusjan, Kešanski, Fabjančič in Šlosar**, ki so do nedavnega uspešno nosili dres mladinske selekcije.

Za bistriške ljubitelje nogometa pa bo morda zanimiva informacija, da sta se na treningu po dveh letih igralnega premora pojavila bistriška veterana: **Sandi Ujčič** in **Boris Iskra.** Odprto pa ostaja vprašanje, ali bosta ponovno zaigrala ali pa trenirata zgolj za svojo dušo.

Jo'ko Berginc je priprave, ki jim bodo sledile najprej prijateljske tekme, komentiral takole: "Prvi del priprav smo zaključili. Veseli me, da so me moji - še včerajšnji kolegi iz ekipe dobro sprejeli tudi kot trenerja. Po načrtih bomo zdaj uigravali ekipo ter odigrali nekaj prijateljskih tekem s tretjeligaši in z ekipami iz Primorske lige."

Naj povemo še to, da je za novega tehničnega vodjo ekipe imenovan **Denis Iskra**, za kapetana pa so igralci zbrali **Damjana Počkaja,** ki je ekipo uspešno vodil na tretjeligaških tekmovanjih 'e lani. Na prvem delovnem sestanku so obravnavali tudi vprašanje igralskega kadra. V klubu je registriranih 22 igralcev.

Tretjeligaš NK Ilirska Bistrica je v tem tekmovalnem letu dosegel svoj največji uspeh. Po slabih igrah v jesenskem delu so Bističani pod vodstvom trenerja Draga Ljubišića postali hit spomladanskega dela tekmovanja. Z dobrimi igrami so se nogometaši uvrstili na visoko šesto mesto. Pomlajena ekipa bo s pomočjo starejših članov jeseni nastopila v 3. SNL-zahod, kjer zaradi reorganizacije lig ne bo več Kolpe, Litije, Svobode..., Bističanom pa v prvenstu 1998/99 želimo še veliko uspehov!

PLAMA PROTI PRIMORJU

Nogometaši Plame iz Podgrada so po dvomesečni pavzi in sedemdnevnih pripravah na domačem igrišču pri šoli že odigrali prvo prijateljsko tekmo. Za nasprotnika so tokrat imeli mladinsko ekipo Primorja iz Ajdovščine. V prvem polčasu (35 minut) so domačini povedli prek **Jagodnika**, vendar so mladi varovanci trenerja **Ivana Primca** rezultat kaj kmalu izenačili. V drugem polčasu so ajdovski gostje dosegli še tri zadetke, tako da se je tekma končala z rezultatom 1 : 4 (1 : 1). Trener domačinov **Robert Božič** je tekmo komentiral takole: "Čeprav smo izgubili, sem z igro mojih igralcev zadovoljen. Upam, da bomo do začetka prvenstva kvaliteto dvignili še za en nivo. Za zdaj ne vidim novih imen, tako da bomo ekipo sestavili z domačimi nogometaši. Kar se tiče mlajših selekcij, bomo skušali sodelovati z nogometno šolo "Bistrc".

BESEDILA IN SLIKE
PETAR NIKOLIĆ

STRELJANJE NA GLINASTE GOLOBE

LIPOLT IN TAMARA V SVETOVNI ELITI

V Lonatu se je junija 1998 zaključilo tekmovanje za svetovni pokal v vseh disciplinah na leteče tarče - glinaste golobe v disciplini trap - člani in članice in obenem Grand Prix za mladince in mladinke. V svetovni eliti strelcev so tekmovali tudi predstavniki slovenske reprezentance, med njimi odličen "golobar" **Andraž Lipolt** in kolegica Tamara Matko. Andraž je v Lonatu - v nasprotju s tekmovanjem na Cipru - zabeležil najboljši rezultat slovenskih reprezentantov. Dokazal je, da sodi med najboljše igralce na svetu, saj je s 112 zadetki zasedel 23. mesto. Na svetovnem pokalu je nastopilo 153 strelcev iz 59 držav. V vročem in soparnem vremenu je zmagal olimpijski zmagovalec iz Aten Avstralec **Michael Daimond** s 144 zadetki.

Tamara Matko zasedla osmo mesto v tekmovanju za svetovni pokal

V mladinski konkurenci je zmagal Italijan **Gissi** s 108+25 zadetki, Slovenec **Gombač** pa se je s 104+20 zadetki uvrstil na odlično šesto mesto. V ženski konkurenci - seniorke je Bističanka **Tamara Matko**, ki je v streljanju na glinaste golobe vse boljša, s 63 zadetki osvojila osmo mesto.

ŠPORT - TRAP

MLADINSKO DRŽAVNO PRVENSTVO NA ČRNIH NJIVAH

Strelsko društvo TRAP KLUB Ilirska Bistrica prireja
mladinsko državno prvenstvo v streljanju s puško šibrenico - disciplina TRAP za leto 1998, ki bo na strelišču na Črnih njivah nad Ilirsko Bistrico 29. in 30. avgusta 1998.

Mladinci in mladinke bodo tekmovali posamezno in v ekipni konkurenci.

Tekmovanje bo potekalo po sledečem sporedu:
PETEK, 28. 8.:
14.30 do 19.00 URADNI TRENING, NATO ŽREB STARTNIH ŠTEVILK
SOBOTA, 29. 8.:
8.30 SVEČANA OTVORITEV
9.00 PRIČETEK TEKMOVANJA (75 tarč)
NEDELJA, 30. 8.:
9.00 PRIČETEK TEKMOVANJA (50 tarč)
FINALE (25 tarč) 30 minut po zaključku zadnje serije
RAZGLASITEV REZULTATOV 15 minut po zaključku finala

KOŠARKA

EKIPA MLADIH IZ BITNJE IN PREMA

Mladi iz teh dveh vasi so na prijetno presenečenje vseh formirali svojo košarkarsko ekipo "Bitnja", ki se je konec prejšnjega leta vključila v košarkarsko ligo. Ekipa srednješolcev, ki jo vodi **Peter Šircelj**, je že dosegla vidne rezultate. Na njihovo željo in srečo je "Bitnja" z reorganizacijo slovenske košarke dobila status tretjeligaša. Uprava že išče prvega trenerja, ki bi jeseni ekipo vodil v 3. SKL - zahod.

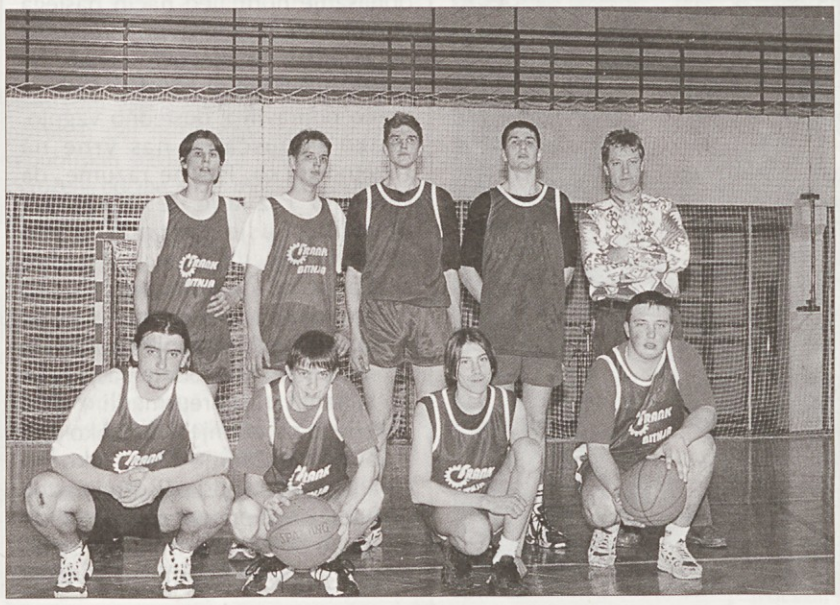

Košarkarji ekipe "Bitnja"

TUDI INDIVIDUALNO DELO JE KORISTNO

Medtem ko košarkarji novopečenega drugoligaša Plama Pur počivajo, uprava kluba s trenerjem **Mitjo Muha** pripravlja načrt dela za skorajšnje priprave za start v 2. SKL-zahod. Tehnični direktor kluba **Dušan Jenko,** ki je odgovoren za igralski kader, za zdaj modro molči. Vse, kar smo od njega izvedeli, je, da je vsakemu košarkarju posebej izročil načrt za individualne priprave. Da so mladeniči drugoligaške obveznosti vzeli resno, lahko sodimo po tem, da jih videvamo v okolici Bistrice, kjer nabirajo kondicijo.

MED PRIMORCI NAJBOLJŠE PIG "PLAMA"

Gasilska

Prostovoljna gasilska društva iz naše občine so se udeležila državnega prvenstva za za člane - memoriala Matevža Haceta v Novem mestu in dosegli dobre rezultate. Na tekmovanju so sodelovali gasilci veterani iz **PIG Plama Podgrad**, **PGD Ilirska Bistrica** in gasilci **PGD Jelšane**. Kot najboljši predstavniki Primorske je PIG Plama Podgrad v konkurenci 42 ekip zasedla 16. mesto, bistriški veterani so bili med 37 ekipami 13., člani PGD Jelšane pa so zasedli 21. mesto. ***(Besedilo in slika P. N.)***

MLADI PREKOSILI VZORNIKE

Ribiška družina "Bistrica" je julija letos organizirala tradicionalni lov na največjo ribo, ki so se ga udeležili domači ribiči (35) ter gostje iz Ajdovščine, Buzeta in Fužin iz sosednje Hrvaške. Lov je potekal na jezeru Mola pri Sozah. V tekmovanju posameznikov za največjo ribo je zmagal **Srečko Radeka** iz RD Bistrica. V skupnem ulovu je med člani zmagala RD Ajdovščina. Med mladimi pa so bili najboljši bistriški ribiči **Alen Kovačič, Domen Perenič in Nejc Udovič,** ki so zasedli prva tri mesta.

(besedilo in slika P. N.)

Na obrežju Mole: bo največjo ribo ulovil Viko?

LOKOSTRELSTVO

AVSTRALCI NA TRENINGU V BISTRICI

Avstralska lokostrelska reprezentanca je bila v Sloveniji prvič pred dvema letoma in sicer na takratnem svetovnem prvenstvu. Takrat so spoznali tudi člana bistriškega lokostrelskega kluba **Andraža Čeligoja**. Sedem članov reprezentance, doma z vseh koncev Avstralije, je Andraža zaprosilo, da bi jim bistriški kolegi omogočili trening in bivanje v Bistrici pred letošnjim svetovnim prvenstvom v Avstriji. To se je seveda tudi zgodilo: Avstralci so se teden dni pred začetkom prvenstva (1. avgusta) s tarčami in drugo lokostrelsko opremo potikali po borovcih nad mestom, stanovali pa pri domačih lokostrelcih.

(Besedilo in slika D. P.) *Avstralski reprezentantje v goščavi pri Črnih njivah*

TENIS

POROČILO O DELU TENIS KLUBA

Tenis klub Ilirska Bistrica prehaja v četrto leto delovanja in ugotavljamo, da smo izpolnili cilje, ki smo si jih zastavili ob ustanovitvi oziroma oživitvi delovanja kluba v letu 1995. Verjamemo, da smo postavili zdrave temelje za delo v bodoče in upamo tudi v nadaljne uspehe.

Naš klub trenutno šteje 129 članov. V preteklem letu je bilo igranja tenisa več, vendar igrišča še niso popolnoma zasedena. Razlog je pač v majhnem številu igralcev tenisa pri nas, pa tudi v tem, da na prodajo prostih ur naključnim turistom skoraj ne moremo računati. Skupno smo prodali 16 letnih kart, povečanje prodaje le-teh pa je tudi eden naših ciljev. Kot je znano, imamo igrišča v najemu. Ta smo v začetku sezone uredili z delovno akcijo, potem pa so jih urejali oskrbniki. Od večjih del smo izvedli betoniranje podpornega zidu na južni strani. Zaradi burje so se stebri namreč upognili, tako da je bila sanacija potrebna. Imamo štiri vaditelje, s katerimi izvajamo začetne in nadaljevalne tečaje, izvajamo pa tudi individualno poučevanje. Jeseni 1997 smo začeli s šolo tenisa (pozimi v dvorani, spomladi pa se preselimo na zunanja igrišča), od katere veliko pričakujemo - predvsem, da bomo iz nje kmalu pridobili nove igralce in tekmovalce.

Sodelujemo v tekmovanjih kraško-notranjske lige ter v sistemu tekmovanj za mlade igralce. Sodelujemo tudi na turnirjih TZS in imamo tekmovalko v kategoriji do 16 let, ki sodi med 40 najboljših v Sloveniji. Primorska veteranska liga, ki se je uvedla v tem letu, je zelo lepo zaživela, v klubu pa si želimo več srečanj na našem območju. Sicer pa smo tudi doma organizirali nekaj klubskih in odprtih turnirjev. V okviru kluba poteka še stalna liga po sistemu "Piramida", v kateri je sodelovalo okrog 25 tekmovalcev.

V prihodnje nas čaka največ dela na področju popularizacije tenisa, še zlasti med mladino. V letu 1998 nameravamo izšolati še dva vaditelja ter dva sodnika. Ob sodelovanju na raznih "zunanjih" turnirjih ne bomo pozabili na interne, saj le-ti povezujejo člane in povečujejo zdravo tekmovalnost. Zbrali bomo tudi denar za klubski objekt in izgradnjo dodatnih igrišč, obstoječa pa seveda ustrezno vzdrževali.

Branko Celin

LOKOSTRELSTVO

IN ŠE ZADNJA VEST:

Na mladinskem svetovnem prvenstvu na Švedskem je kot slovenska reprezentantka nastopila tudi članica Lokostrelskega kluba Ilirska Bistrica **Maja Štefančič.** V tekmovanju za posamezno uvrstitev je zasedla 17. mesto, ekipno pa so bile mlade Slovenke tretje.

(Besedilo in slika P. N.)

Bronasta medalja za mladinsko žensko reprezentanco in 17. mesto za Majo Štefančič

KINOLOGIJA

VZGOJA PSA III.

V prejšnjih prispevkih sem opisal nekatere postopke za čim hitrejše prilagajanje mladega psa na novo okolje. Predvsem zato, da bo naše življenje z odraščajočim psom veliko bolj mirno in prijetno. Psu moramo dopovedati, da smo mi gospodar krdela, v katerem živi. Naučiti ga moramo, da sme malo in veliko potrebo opravljati na za to določenem mestu, da je ovratnica obvezen del njegove vsakodnevne "garderobe", da sme grizti igračke in predmete, ki smo mu jih mi ponudili, da je "fuj" in "ne" tisto, česar ne sme, in da je "priden" tisto, kar naredi po naši volji.

Ob vseh teh "dajih" in "nejih" pa mu vendarle pokažimo, da ga imamo radi, da ga sprejemamo kot člana družine in da je od njega veliko odvisno, kakšen status bo imel v bodoče v družini.

Obnašanje psa ob obiskih

Vsak lastnik je presrečen, če obiskom lahko pokaže, kako vzgojenega kužka ima. Ni pa seveda prijetno, če ob prihodu gostov najprej z besnim lajanjem opozori na prihod, nato pa obiske pozdravi s skakanjem v naročje, intenzivnim ovohavanjem obleke ali celo medno'ja, lizanjem po obrazu pa še kaj veliko hujšega se lahko pripeti. Pri tem ne smemo valiti krivde na psa, saj je opisano obnašanje normalen način pasjega komuniciranja. Kužku bo torej treba dopovedati, da njegove navade ne sodijo v protokol obiska. Težave bomo odpravili z dosledno vzgojo. Vsako popuščanje nas vrne na začetno točko. Pes ne razume, da smo mu razvado le izjemoma dovolili. Pasje razvade bomo odpravili tako, da bomo vsak poskus skakanja na človeka takoj ostro prepovedali s poveljem "ne", nato pa z ukazom "sedi" in takojšnjo pohvalo ob storjenem. Tako bomo pasje želje po spoznavanju preusmerili v nam zaželjeno obnašanje. Psu lahko tudi stopimo na zadnje tace, tako bo zaradi bolečine odskočil. Prej našteti verbalni ukazi pri tem niso potrebni, saj ga bo bolečina prisilila, da se bo odmaknil. Naslednja možna varianta preusmerjanja obnašanja je stiskanje prednjih šap do neprijetnega občutka, kar bo pokazal s cviljenjem in umikom. Pes bo kmalu opustil vsako skakanje, neprijetnih bolečin pa ne bo povezal z nami.

Nadležno lajanje

Večina psov izraža svoja čustva z lajanjem, bevskanjem in cviljenjem. Marsikdaj nam je to všeč, včasih pa tudi odveč, zlasti zvečer ali pa ko si po napornem dnevu želimo malo počitka in miru. Toliko bolj nadležno pa je pasje lajanje našim sosedom in prav je, da našega kužka že od malega naučimo, da nam njegovo lajanje v hiši, v pesjaku in na vrtu nikakor ni všeč. Najprimernejši način odvajanja psa od lajanja je seveda pravočasna prepoved z nam že poznanim "ne" in "tiho". Ko kuža utihne, pa ga takoj pohvalimo s "priden, tiho". Ob nekajkratnih doslednih ponovitvah bo rezultat hitro opazen. Kuža brez razloga ne bo zalajal. Vedite, da psa, ki je že zaradi narave svoje pasme nagnjen k lajanju, ne boste na hitro prelevili v tiho in mirno bitje. S stalno prepovedjo v mladosti, pa boste vendarle dosegli, da se ne bo ob vsaki malenkosti oglasil. V primeru seveda, da vi tako želite. Drugi način odvajanja je v svetu že dokaj poznan: z vodnim curkom iz otroške pištole, namerjenim v pasji smrček.

Grizenje in grizljanje

Grizenje in grizljanje je grda pasja razvada, ki prav gotovo ni nikomur všeč. Mladički resda še ne vejo, koliko smejo ugrizniti, s tem pa ne moremo opravičiti ugriza 50-in večkilogramske mrcine. Zato moramo to razvado preprečevati že od samega začetka. Večinoma je problem grizenja posledica prezgodnje odstavitve psa iz legla, kjer psiški v obdobju od petega tedna starosti dalje zaradi rasti zob pogostokrat brusijo zobke na bratcih in sestricah, zobe pa uporabljajo seveda tudi pri hranjenju.

Najbolje je, da razvado odpravljate na enak način, kot se to dogaja v leglu. Pri premočnem ugrizu namreč partner v igri zacvili in s tem pokaže, da je ugriz premočan. Naj vas nikar ne bo sram zacviliti ob bolečini! Tudi povelje "ne" je uspešna metoda, pri zelo vztrajnih psih pa tudi stresanje za ovratnico. Po tem se za psa nekaj časa ne zmenite. S tem mu boste pokazali, da niste zadovoljni z njegovim obnašanjem. Če vse to ne zaleže, lahko spet uporabite vodni curek. Če pa pes ostaja bojevit, še vedno grizе ali celo reži na vas, vam svetujemo, da se posvetujete z nami.

Navedene metode veljajo seveda za odvajanje mladičev, ne pa že odraslih psov, katerih slabe in nezaželjene navade je večinoma nemogoče odpraviti. Zato je z vzgojo potrebno začeti že prvi dan po prihodu psa v vaš dom. Eno najpomembnejših nalog vsakega lastnika je ustvariti nenapadalnega in socializiranega psa. Vsem članom družine dopovejte, da se morajo do mladega psa obnašati kot vodja krdela. Preden damo psu dnevni obrok, naj na povelje najprej sede. Zato naj občasno psu hrano ponudijo tudi ostali družinski člani, ki naj mu tudi enako poveljujejo. Le-ti naj mu med hranjenjem dodajajo še hrane, tako se bo kuža naučil strpnosti in nenapadalnega vedenja tudi pri jedi. To seveda ne pomeni, da morajo družinski člani tekmovati v tem, kdo mu bo dal več dodatkov.

V zgodnjem obdobju odraščanja vam tudi priporočam, da kužka in otrok ne puščate samih v igri, še posebej pa ne dopuščajte človeško pasjih spopadov, saj jih kuža ne bo razumel oziroma jih bo poistovetil s pasjim igranjem. Potrudite se tudi, da ne bo vaš kuža postal napadalen do drugih psov. Pri takšnih srečanjih nadzirajte njihovo obnašanje in ustavite vsako resnejše "igranje". Še enkrat poudarjam, da so ti nasveti primerni za vzgojo mladega psa, prevzgoja ali odvajanje od grdih navad je veliko težje opravilo, ki vključuje tudi poznavanje pasje psihologije, anatomije in pozorno opazovanje psa ter pravočasno ukrepanje v določenih trenutkih.

Lep "pasji" pozdrav vsem!

Vojko Štemberga